TÜRK SOLU

Yıl : 1
Sayı : 41
27 Ağustos 1968
100 Kuruş

ÇEKOSLOVAKYA cevaplandırılması gereken sorular

Türk yurtseverlerinin ulusal dâvaları uğruna, Millî Demokratik Devrimi gerçekleştirme uğruna verdikleri mücadelede karşılarına aldıkları güçlerle dayanışma durumunda bulundukları güçler arasındaki dengeyi Çekoslovakya olayları ne biçimde etkileyecektir?

Çekoslovakya işgal edildi. Sovyetler Birliğinin ve müttefiklerinin askerî birlikleri Çekoslovakya'nın kilit noktalarını kontrol altına aldılar. Büyük bir devlet, izlediği politikayı kendi çıkarlarına aykırı gördüğü için, küçük bir ülkeye silâhlı müdahalede bulunmuştur. Genel görünüş budur.

O büyük devletin ilk sosyalist ülke olması; işgale uğrayan küçük ülkenin halkına ırk ve tarih bağları ile bağlı bulunması; İkinci Dünya Savaşında küçük ülkeyi Alman Nazi saldırganlarından kurtarmış olması; küçük ülkenin kaderine hükmeden politikacı grubunun bu ülkeyi sosyalist kamptan uzaklaştırma çabaşında olması; büyük devletin askerî birliklerinin küçük ülke içindeki «Parti ve Devlet şahsiyetleri» tarafından yardıma çağırılmış olması; bu genel görünüşü değiştirmez. Ve soyut uluslararası hukuk ve ahlâk kurallarına göre büyük devletin bu davranışı kınanmalıdır.

Ve mesele gene soyut olarak konduğunda, Çekoslovakya olaylarından çıkarılacak ilk ders, küçük ülkelerin, düzeni ne olursa olsun, büyük devletlerle fazla içli dışlı olmamaları gerekiği, politika ve savunmalarını, kimseye bel bağlamadan, bağımsız olarak saptamaları gerektiği dersidir.

Ama biz, millî kurtuluş savaşı koşullarında bulunan bir ülkenin insanları olarak, herhangi bir meseleyi ele alırken ve o mesele karşısında bir davranışı benimserken, onu, zaman ve mekân içinde, Türkiye'nin ulusal dâvası açısından, somut olarak koymak zorundayız.

Henüz patlak vermiş olan ve derin yankıları olacağı kesin bulunan Çekoslovakya meselesi karşısında tutarlı bir davranış, ancak bazı sorular, doğru olarak cevaplandırıldıktan sonra saptanabilir:

Sovyetler Birliğinin ve müttefiklerinin müdahalesi, «Sosyalizmde Reform» akımının ilerici niteliğini değerlendirememekten ileri gelen ve başta Amerika Birleşik Devletleri, kapitalist dünyaya büyük propaganda ve inisiyatif olanakları sağlıyan bir gaf mıdır, yoksa Dubçek grubunun temsil ettiği akım sosyalist kampı darbeliyecek olan, kapitalist dünyaya açılma özgürlüğü, kapitalistleşme özgürlüğü akımı mıdır?

Türk yurtseverlerinin ulusal dâvaları uğruna, Millî Demokratik Devrimi gerçekleştirme uğruna verdikleri mücadelede karşılarına aldıkları güçlerle dayanışma durumunda bulundukları güçler arasındakidengeyi Çekoslavakya olayları ne biçimde etkileyecektir?

Vietnam halkı gibi, Lâtin Amerika halkları, Arap halkları gibi emperyalizme karşı mücadelenin ön safında bulunan Üçüncü Dünya uluslarının Çekoslovakya olayları karşısındaki tutumları ve buna karşılık bütün dünyadaki Amerikancı çevrelerin bu konudaki tutumları, ve hele Türkiye'de de 6. Filonun fedailiğini edenlerin, «Cihat» çığları birdenbire «Sosyalizmde Reform» dan yana çıkışları nasıl yorumlanacaktır?

Çekoslovakya içinde, Dubçek'in bayraktarlığını yaptığı hareketi destekleyen grupların, Batılıların adamı Masarik'in politikasına dönüşün ilk adımı olarak, emperyalizmin Ortaoğudaki köprübaşı İsrail'in desteklenmesini istemeleri nasıl değerlendirilecektir?

İlk anda hatıra gelen bu sorular ve bunlarla ilgili başkaları da doğru olarak cevaplandırıldıktan sonradır ki, Çekoslovakya meselesini dörtbaşı kurulu koymak ve bu mesele karşısında tutarlı bir davranışı benimsemek mümkün olacaktır.

Biz, Türk devrimcileri olarak, her meselede olduğu gibi, burada da, meseleyi Türkiye'nin ulusal dâvası açısından, tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi gerçekleştirmek dâvası açısından koymak ve böyle bir açıdan bir tutumu benimsemek durumundayız. Her yerde olduğu gibi, burada da tek ölçü, Türkiye emekçi halkının emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadele ölçüsü, Türkiye'nin bağımsızlığı ölçüsüdür.

Ama şimdiden şunu söyleyebiliriz ki, Çekoslovak revizyonizmi, yalnız Çekoslovakya'ya özgü, tecrit edilmiş bir olay değildir. Ruslar tarafından kara listeye alındığı söylenen Çek ileri gelenlerinden Ota Sik adındaki iktisatçının el üstünde tutulan Sovyet iktisatçısı Liberman'ınkine paralel tezler savunan bir kimse olarak tanınması rastlantı sayılamaz. Ve işin askerî işgale kadar vardırılarak sosyalizm düşmanlarının ağzına, uzun yıllar çiğneyecekleri koca bir sakız verme sorumluluğunda Sovyet yöneticilerinin de payı olduğu besbellidir. Çekoslovakya olayları, sosyalist ülkelerin sosyalizmin temel ilkelerine daha sıkı sarılmaları sonucunu verirse, gene de sonunda kazançlı çıkacak olan sosyalizm ve millî kurtuluş hareketleri olacaktır.

Başı gövdesine uymayan teşkilât ADALET PARTİSİ

Reşat ÖZARDA
Bağımsız Aydın Milletvekili

AP'yi ayakta tutan ve oyları ile iktidara getiren geniş seçmen kitlesi; memleket nüfusunun tabanını teşkil eden köylü, işçi, esnaf, dar gelirli, hiç gelirli vatandaş çoğunluğudur.

Küçük toprak sahibi çiftçi ile topraksız köylü AP'lidir.

Köyünde geçimini sağlayamadığından yokluk içinde bunalan ve yorganını sırtlayıp bir iş bulmak umudu ile şehrin yolunu tutan köylü AP lidir.

Kendi öz vatanında karın doyurmakta acze düşüp çalışmak için yabancı diyarlara akın eden vatandaş AP'lidir.

Toprak ağasına köle, tefeciye esir düşen (Memleketin efendisi) dediğimiz köylü AP'lidir.

Ormanlık bölgelerde bir kulübeye hapsedilmiş, bütün etrafı ve yaşadığı dağlar kendisine yasak edilmiş orman-içi köylüsü AP'lidir.

Yetiştirdiği meyve ve sebze gibi ürünleri elinden yok pahasına alınarak şehirlerde ateş pahasına satılan ve bu yüzden bir türlü borçtan, faizden kurtularak belini doğrultamayan milyonlarca üretimi AP'lidir. Büyük şehirlerde gıdasızlıktan yüzünde renk kalmamış, evdeki aç çocuklarına ayda bir kilo meyve alabilmenin hasretini çeken milyonlarca tüketici de yine AP'lidir.

Yevmiyesi 43 kuruşa gelen ve yetiştirdiği üründen 99 tane tüccara milyonlar kazandıran tütün ekicisi de AP'lidir.

Yurdumuzda yaşayan milyonlar ve milyonlarca fakir, yoksul, dar gelirli, hiç gelirli vatandaşın neden AP'li olduğunu, konunun derinliğine inerek, gerekli incelemeleri yaparak ortaya çıkarmak zahmetine katlanmayan kafalar, demokrasimizde başgösteren hastalıkların ve kötü yönetimin sorumluluğunu hiç düşünmeden bu masum vatandaş kitlesine yüklemektedir. Bu suçlamalarda büyük insafsızlık vardır. Bunun nedenleri üzerinde kısaca duralım:

Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte siyasal yaşantımızda tek parti olarak CHP yer almıştı. Tek parti devrinin sağladığı kolaylık içinde bu partinin alt kademelerinde görev alan yöneticiler kısa zamanda büyük nüfuz sahibi oldular. Bu nüfuzlarını daima kendi çıkarlarına kullandılar; halkı ezmek pahasına servet sahibi oldular. Bunun sonucunda zamanla halka tepeden bakmağa başladılar. Kısacası halktan koptular, ayrı bir sınıf oldular. İkinci dünya savaşı süresince, savaşın getirdiği sıkıntılara ek olarak sırtını bu partiye dayayan bir mütegallibe sınıfı türemiş, halkın ekmeklik ununu, gazını, bezini karaborsaya düşürerek fakir halkı ve özellikle köylüyü ezmişti.

Geniş halk kitleleri bu partiden ve yöneitcilerinden bıkkınlık getirmişti. Bundan dolayı 1946'da çok partili hayata girmemizle birlikte kurulan Demokrat Partiye bir kurtarıcı olarak dört elle sarılmıştı. Demokrat Parti devrinde köylü, oyları ile işbaşına getirdiği iktidardan, yüzyıl lardan beri görmediği yakın bir ilgi görmüştü. Hayatında ilk defa köyüne yol, su; kesesine para girmeğe başlamıştı. Yapılanları gördükçe, bir gün kendi köyünde de yapılacağına inanmıştı. Köylü ilk defa olarak devlet kapılarından koğulmuyor, işlerini kolaylıkla yaptırıyordu. 27 Mayıs ihtilâli üzerine yıllarca sessiz duran CHP'li fırsat düşkünleri birdenbire ortaya fırlamışlar, köylüye söğmeğe, zulmetmeğe başlamışlardı. Küçük memurlar da durumlarını derhal değiştirmişler, tek parti devrinde olduğu gibi yine köylüyü devlet kapılarından koğmağa başlamışlardı. Bunun içindir ki, 1961'de çok partili hayata dönüşte, köylü tıpkı 1946'da olduğu gibi, Demokrat Partinin bir devamı olduğuna inandığı AP'ye bu kez daha büyük bir güçle sarılmıştı. 1965 yılına kadar koalisyonlarla idare edilen hükûmetlerden ekonomik alanda beklediğini bulamamış, bunun nedenini de AP'nin tek başına iktidara gelmemiş olmasında bulmuştu. Bunun içindir ki, millî bakiye (ulusal artık) sistemine rağmen AP'yi tek başına iktidara getirmiştir.

1965'den sonra kurulan AP iktidarından da Türk köylüsü ve geniş seçmen kitlesi aradığını bulamamış, gün geçtikçe umudu kırılmağa başlamıştır. Bugün için Türk köylüsü güvenecek bir parti, tutulacak emniyetli bir yol bulamamanın üzüntüsü ve sıkıntısı içindedir.

Ne acıdır ki, fakir halkın oyunu alan AP sırtını büyük toprak ağalarına, büyük sanayicilere, büyük tüccarlara, aracılara, komisyonculara dayamış, gününü gün etme sevdasına kapılmıştır. Rüşvet, iltimas almış yürümüş, fakir halk her yerde ezilmeğe başlamıştır. Köylü ile birlikte küçük memur da açlık ve perişanlığa sürüklenmiştir.

İktidar sorumluları masum halk kitlelerini kandıracak başka bir çıkar yol bulamayınca, Cumhuriyet tarihinin hiç bir devrinde görülmemiş derecede din istismarcılığına girişmiş, irticaı hortlatacak çok tehlikeli bir noktaya gelmiştir.

Atatürk'ün Avrupalı yapmak gayretine giriştiği Türkiye'yi, şimdi bu yerinden söküp tekrar bir şark, bir Asya devleti yapmak gayretleri gözden kaçmayacak bir açıklık kazanmıştır. Yurdumuz hâlen büyük entrikaların çevrilmekte olduğu karanlık bir devrin basamağındadır. Ancak şurası unutulmamalıdır ki; bu vatan toprakları üzeirnde yaşayan Atatürk'çü gençlik ve kuruluşlar, bir gün mutlaka bu gidişe «DUR» diyecektir.

başyazı



26 Ağustos'tan 30 Ağustos'a

Suphi Karaman

Şafak sökerken yüzlerce namlunun ağız alevleriyle başlayan tarakaları, Türk topçusunun cehennemî ateşi, 26 Ağustos 1922 sabahı, Dumlupınar'dan, yeni bir çağın başladığını ilân ediyordu. İleri hatlarda bulunanlar, siperdekiler umut dolu bir günün sevinci içerisinde topçu ateşinin daha gerilere kaydırılmasını bekliyorlardı. Savaşın bu kader gününde her şey ayrıntılı olarak hazırlanmış ve hesaplanmıştı. Hiç bir şey tesadüfe bırakılmamıştı. Genç Anadolu insanlarının tüm bakışları ileriye, açılmakta olan yeni çağın ufuklarına yönelmişti. Asya'nın ve Afrika'nın tutsak insanlarının henüz bir şeyden haberleri yoktu. Kurtuluş ümitleri henüz sönüktü. Çağ sorumluluğunu duyan aydınları henüz güçlü değillerdi. Kalplerinde bir Ankara, gönüllerinde bir Sakarya yaratamamışlardı. Batı uygarlığının Çanakkale'de tek dişi kalmış canavar halini, İzmir Kordon'undaki vahşetini görmemişlerdi henüz. «Bütün mazlum milletlerin, zalimleri bir gün mahv ve perişan edeceklerini» bilemiyorlardı henüz. Oysa işte, 26 Ağustos sabahı, Dumlupınar'da, Türk namlularından fışkıran gümbürtü tarihin yeni bir dönüm noktasını müjdeliyor, yeni bir çağın başladığını ilân ediyordu. «İnsanlığa dönük fikir hareketleri er geç başarıya ulaşacaktı» artık.

30 Ağustos'ta Kocatepe'ye tırmanan Gazi Mustafa Kemal'in kişiliğinde, Ulusal Kurtuluş Savaşlarının ilk zaferi, Anadolu topraklarında, anıtlaştırılıyordu. New York limanı girişindeki Hürriyet Anıtı artık ezilenler için bir anlam taşımıyordu. Onun elindeki meş'ale kapitalizmin emperyalizmine yol açan ışık tutucusu olmuştu. Bunu herkes öğrenmeğe başlamıştı. Batının başkaları için düşündüğü özgürlüğün sınırı, artık, New York ve Londra limanlarının ağızlarında düğümleniyordu. Bu limanlara giren ve çıkan gemilerdeki ham madde ve mamûl malların arasındaki değer farkında ezilen toplumların ahı birikirken emperyalizme ilk mezar Dumlupınar'da kazıldı. Ulusal kurtuluş savaşlarının ilk lideri Gazi Mustafa Kemal tarih içindeki dev görünüşü ile, uzağı gören bakışları ile, başında insanlık haysiyetinin çelenkleri ile Kocatepe'den şimdi artık, bütün dünyaya bakmaktadır. Oradan yayılan ışıklar, bir liman içindeki ticarî alış-verişe değil, Hindistan'dan, Mısır'dan, Cezayir'den Mekong deltasına ve Bolivya dağlarına kadar her tarafa aydınlık saçmaktadır. Ve yarın bu ışıklar kim bilir daha nerelere kadar ulaşacaktır.

Başkomutanlık meydan savaşı zaferi ile, Atatürk dünya harp tarihinde en itibarlı yeri işgal eden komutanlar arasında sayılmaktadır. O, bir zaferi bir fikrin izlemesi gerektiğini düşünen ve bunu uygulayan bir devlet adamı olarak da, tarih içinde, zafer kazanmış diğer komutanlardan ayrılmaktadır. Atatürk diyordu ki: «Hiçbir zafer gaye değildir. Zafer ancak kendisinden daha büyük olan bir gayeyi elde etmek için belli başlı bir vasıtadır. Gaye fikirdir. Zafer bir fikrin istihsaline hizmet nisbetinde kıymet ifade eder. Bir fikrin istihsaline dayanmıyan zafer payidar olmaz. O boş bir gayedir. Her büyük meydan muharebesinden, her büyük zaferin kazanılmasından sonra yeni bir âlem doğmalıdır. Yoksa başlı başına zafer boşa gitmiş bir gayrettir.» Atatürk'ün zaferden sonra uygulaması da böyle idi. Devlet yönetimini gerçekçiliğe ve akılcılığa dayamış, zaferden sonra Türk toplumundan «Yeni bir âlem» doğmuştu. Halkçı, Devrimci, Milliyetçi ve ve Lâik Cumhuriyet, büyük zaferi izleyen büyük fikir oluşumu idi. Bu oluşum içerisinde O'nun zamanındaki Türk toplumu yabancının sömürüsünden kurtulmuş, dış ilişkilerde milletler arasında eşit haklara sahip şahsiyetli bir politikanın sahibi, başı dik ve gururlu idi. Ulusal Kurtuluş Savaşı ile başlayan ilk on yılda her savaştan açık alınla çıkılmıştı. Üst-yapıdaki köklü birçok devrimlerle alt-yapının da bilinçle ele alınmasının ortamı için ışık tutulmuştu. Uygarlık yönündeki devrimlerden sonra ekonomik devrimleri de yapacak kadrolar yetiştiriliyordu.

O'nun ölümünden sonra Türk toplumunda bir süre duraklama, çok partili döneme girildikten sonra da gerileme oldu. Sağlam bir ekonomik temele dayanılamadığı için, bu dönemde, uygarlık yönünde yapılan devrimlerden tavizler verilerek halkın istismarına gidildi. Kalkınma adı altındaki gösterişli yatırımlarla, geçici refah tedbirleri ile halkın istismarı yapılırken irticaa verilen tavizlerle Atatürk'çülüğe ihanet edildi. Köklü ekonomik ve sosyal tedbirlere yönelme yolundaki eylemler saptırıldı. Kalkınmanın finansmanı için yapılan ağır dış borçlanmalarla da Ulusal Kurtuluş Savaşı ile elde edilenler yeniden tehlikeye sokuldu.

Ve de 30 Ağustos'un 46 ncı yıldönümünde Amerikan Altıncı Filosundan altı gemi ve filo sancak gemisi İzmir limanını ziyarete geliyor. 26 Ağustos'ta başlayıp 30 Ağustos'a ve 9 Eylûl'e uzanan günler Türkiye'nin bağımsızlığı ile ilgili tarihleri kapsamaktadır. Afyon ve Eskişehir'den Ege sahillerine kadar şehir, kasaba ve köylerde, bu tarihler arasında bir gün, kurtuluş bayramının yıldönümü kutlanmaktadır. Amerikan donanmasının İzmir'e yapacağı ziyaretin bu tarihlere rastlamasının bir nedeni olmak lâzımdır. Hele İstanbul'daki acı olay ve hâtıralardan kırk gün sonra ve basına intikal ettiği üzere önceden programlanmamış bir ziyaretin özellikle İzmir'e yapılmasının mutlaka bir nedeni olmak lâzımdır. Belki de Amerikalı dostlar, dostluğa sığınarak, Ulusal Kurtuluş günlerimizde ne derecede bağımsız olduğumuzu bize hatırlatmak istiyorlardır.

26-30 Ağustos'un bu yıldönümünde ve henüz İstanbul'daki olaylar unutulmadan, Vedat Demircioğlu'nun annesinin gözyaşları kurumadan Amerikan donanmasının bu ziyareti acıdır, hüzün vericidir. Bu bir küçümsemedir, bir önemsememedir. Bu bir meydan okumadır. İzmir camilerinde, anti-emperyalist yurt aydınlarına karşı mücadele mitingleri halinde, sabah namazları kılan yurttaşlarımı şimdi Kordon boyundaki akşam rezaletlerini seyre çağırıyorum. 15 Mayıs 1919'dan ne farkı var görsünler.

Ulusal Kurtuluş Savaşlarının amaçlarına ulaştırılamadığı yerler Kongo'da da olsa, Çekoslovakya'da da olsa ezilenlerin kaderi değişmemektedir.

Olaylar - Olaylar

Vietnam Kurtuluş Ordusu yine taarruzda

Her ne kadar Çekoslovakya olayları basında olsun, radyolarda olsun ön plânda yer alıyorsa da, bütün şiddetiyle devam eden Vietnam savaşı dünyamızın yine de en aktüel sorunudur.

Geçtiğimiz hafta Vietnam Kurtuluş Ordusu birlikleri Amerikan saldırganlarına karşı yeni bir taarruza girişmişlerdir.

En büyük Amerikan üslerinin bulunduğu Da Nang'ta kanlı sokak çarpışmaları oluyor. Saygon'daki Amerikan komutanlığı stratejik bazı noktalardan çekildiklerini açığa vurmuştur. Çarpışmalar Da Nang Radyoevine kadar yayılmıştır.

Vietnam Kurtuluş Ordusu Birlikleri Hue şehrini roket ateşi çemberine almıştır.

Du Phc'da kanlı çarpışmalar...

Thanh Binh'te kanlı çarpışmalar...

Kuzey Vietnam'da Amerikan bombardıman uçakları saldırılarını arttırmışlardır.

Evet Vietnam savaşı dünyamızın en önemli sorunu. Vietnam halkının Amerikan emperyalizmine karşı gösterdiği millî dayanışmaya, sosyalist ülkeler de aynı istekle katılmış olsalardı, sosyalist ülkeler arasındaki çelişkiler böylesine yürekler acısı bir gelişme için gerekli ortamı bulamazdı.

Sivas'ta Vietnam sergisine karşı Komünizmi yıldırma Namazı

Sivas Yüksek Öğrenim gençliği olarak Vietnam'daki Amerikan emperyalizmininin çirkin yüzünü Sivas halkına göstermek amacıyla 14-17 Ağustos günleri arasında kendi örgütümüz olan «Sivas Yüksek Öğrenim Toplumsal ve Kültürel Gelişim Cemiyeti» adına bir Vietnam fotoğraf sergisi düzenlemiştik. Ancak bu sergimiz, Valinin tehdidi ve dolaylı baskısı, gerici derneklerin ayaklanması sonucu kaldırılmıştır. Kaldırılmaya mecbur edilmiştir. Olayın teferruatı şöyledir:

Bizler genç olarak vatan borcumuzu emperyalizme çıkışta görmekteyiz. İçimizdeki dev emperyalisti bütün yönleriyle lif lif memleketimize tanıtmak gayesiyle açacağımız Vietnam sergisi için gerekli materyali İst. Teknik Üniversitesinden temin edip Sivas'a yollandık ve gerekli çalışmalara başladık, sergiyi tamamladık. Sivas'ımızın genç ve aydın Belediye Başkan Vekilinin anlayışı sayesinde belediye nikâh salonunu kiraladık. Sergiyi açmak için vilâyete verdiğimiz dilekçe üzerine, Emniyet Müdürü hâlâ o eski despot idareci kafasıyla sergiyi açamıyacağımızı şifahen bildirdi. Biz de cevaben bu serginin izne tâbi toplantılardan olmadığını, bunun anayasaca bize tanınan söz ve fikir hürriyetinin bir uygulaması olduğunu ve mevzuatta da engelleyici hiçbir hüküm bulunmadığını kendisine söyledik ve sergiyi kendileri istemese de ertesi gün açacağımızı bildirdik ve ertesi gün sergiyi açtık. Sergimiz Sıvaslılar tarafından ilgiyle izlendi. Her gören hemşehrimizin taltif ve tebrikine mazhar olduö. Buna rağmen o günün akşamı vali bir sivil polisle cemiyet başkanını ve sergi düzenleyicilerini makamına çağırdı, gittik. Vali heyecanla bu sergiyi derhal toplamamızı zaten salonun verilmemesi için Belediye Başkanı ile konuştuğunu ve esasen belediye nikâh salonunun nikâh dışında bir toplantıya tahsisinin encümen kararına bağlı olduğunu bizim de böyle bir karara dayanmadığımızı kendine göre izah etti. Bunun üzerine biz teklifimizi encümene götüreceğimizi ancak encümenden karar çıkmaz da sergiyi başka bir salonda devam ettirmek zorunda kalırsak kendisinin ve emrindeki zabıtanın bizleri ve sergiyi herhangi bir saldırıya karşı korumakla mükellef olduğunu hatırlattık. Valinin cevabı çok enteresan olduğu için aynen bildiriyoruz: **«Neden benden himaye istiyorsunuz, ben hiç bir şey yapamam geçenlerde devlet dairesine iki defa hırsız girdi yakalayamadık. Üstelik sizin serginize karşı meydana gelecek tepki çok büyük olacak, önleyemem.»** Bu açıktan açığa bir hükûmet adamının bizi tehdidi anlamını taşıyordu. Söylenecek bir şey yoktu, çıktık. Belediye Başkan Vekilinin ricası üzerine ve kendisini şahsî mes'uliyetten kurtarmak düşüncesiyle sergiyi topladık. Ertesi gün toplanan belediye encümeni sergi için salon tahsisi teklifimizi valinin baskısı yüzünden 2 ye karşı 4 oyla reddetti. Sergimiz de yeniden açılma imkânını bulamadı.

Asıl enteresan olan serginin açılmasından bir gün önce 3 genci dernek başkanının (Komünizmle Mücadele Derneği, Milliyetçi Öğretmenler Birliği, Din Görevlileri ve Yardımlaşma Cemiyeti) valiyi ziyareti ve çıkacak olaylardan sorumlu olmayacaklarını bildirmesidir. Bu üç derneğin ortaklaşa yayınladıkları bildiride de devrimcı yüksek tahsil cemiyeti komünist olarak nitelendiriliyor Vietnam sergisine karşı halk cihada çağrılıyor, 16 Ağustos günü düzenlenen «Komünizmi yıldırma namazına» dâvet ediliyordu. Biz de cemiyet olarak devrimciliğinden zerrece şüphe etmediğimiz Türk hâkimine sığındık ve bu dernekler aleyhine hem hakaret dâvası ve hem de TCK 311'e dayanarak halkı suça teşvik dâvası açtık. Karar Türk hâkimininindir.



Sonuç ne olursa olsun doğru bildiğimiz anti-emperyalist yoldan asla şaşmayacağımızı ve bu yolda karşımıza çıkarılan engelleri Türk gencine yaraşır şekilde cesaretle göğüsleyeceğimizi dosta düşmana ilân ederiz.

Durumun Türk kamuoyuna duyurulmasını sayın TÜRK SOLU yöneticilerinden saygiyle rica ederiz.

SİVAS Y. ÖĞRETİM TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL GELİŞİM CEMİYETİ
Başkan Erbey Türkoğlu — **Yönetim Kurulu üyesi Gürkan Rişvanoğlu**

Anadolu'nun bakırı da Amerika'ya ve Özel Sektöre teslim ediliyor

AP iktidarı, yeraltı kaynaklarının yabancı sermayeye ve yerli özel sektöre peşkeş çekme siyasetinde, yeni bir adım atmış bulunuyor. Yakında yapımına başlanacak olan «Karadeniz Bakır İşletmeleri Kompleksi»nin sahipliği, çeşitli bankaların kurdukları özel teşebbüs anlamını taşıyan bir anonim şirkete verilmiştir. «Karadeniz Bakır İşletmeleri Anonim Şirketine Etibank % 45, İş Bankası % 25, Sinaî kalkınma Bankası % 12, Vakıflar Bankası % 7, Yapı ve Kredi Bankası % 3,5, Akbank % 3,5 hisse ile katılmışlardır.



İlgileri, Etibank'ın mevcut imkânlarıyle Karadeniz Bakır Kompleksini tek başına kurabileceğini açıkladıkları halde neden özel teşebbüs anlamını taşıyan bir anonim şirkete gidilmiş ve bir devlet kuruluşu olarak Etibank % 45 hisse ile azınlıkta bırakılmıştır?.

Bilindiği gibi 1960 tan sonra İnoni Hükûmeti zamanında, bu kompleksin kuruluş hazırlıklarına, A.İ.D. yabancı sermayenin de ortaklığa alınması şartını koymuş, İnönü'nün bu şartı reddetmesi üzerine teşebbüse geçilememişti.

Öyle anlaşılıyor ki ilerici güçlerin uyanıklığı karşısında kararsız AP hükûmeti, nihayet A.I.D. nin ısrarlı teşebbüslerine evet demeyi uygun bulmuştur. Bu defa dolaylı bir yol seçilmiştir. A.İ.D kredisinin alınması için, bu kuruluşa daha önce, bazı hisselerin özel teşebbüse devri konusunda teminat verilmiştir. Bu teminat, resmî anlaşma dışında bir protokolla kamu oyundan gizlenmektedir. İlerde özel teşebbüse devredilecek hisseler İş Bankası ve Sinaî Kalkınma Bankasına aittir. Bu suretle şirketin % 44 hissesi özel sektöre geçmiş olacaktır.

Milletlerarası Kalkınma Teşkilâtı (AİD) nın Karadeniz Bakır İşletmeleri anonim şirketine vereceği 30 milyon 500 bin dolarlık kredi, şartları bakımından çok ağırdır.

Krediler, serbest kredi piyasasına göre yüzde 1,5 — 3 oranında pahalı olarak tespit edilmistir. Tesisler için gerekli malzeme ve kıymetlerden çoğu Birleşik Amerika'dan karşılanacak, ve dolar olarak ödenecektir. Malzeme Amerikan gemileriyle getirilecek, sigorta işleri Amerikan Şirketlerince yapılacaktır. Bütün bu ağır şatların yanında, tesisleri yapacak müteahhiti ve bu müteahhidin çalıştıracağı personel konusunda da A.İ.D. nin tasvibi alınacaktır. Tesis projesi, MCKEE adlı Amerikan firmasına yaptırılacaktır.

Böylece diğer yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızdan sonra Anadolunun zengir bakır kaynakların da Amerikan emperyalizmine kapatılmak için hazırlıklar tamamlanmış bulunuyor. Adına kalkınma denen bu aşağılık işbirlikçi siyasete karşı durmak, her yurtseverin boyun borcudur.

TİP İl Haysiyet Divanının kararıyla ilgili İhsan Hasırcıoğlu'nun açıklaması

Tip İl Haysiyet divanında bir soru önergesine imza atmaktan ötürü yapılan duruşmamda sorulan sorularla verdiğim ifade dışında karar geçen **İhsan Hasırcoğlunun da beyanından anlaşıldığı gibi hizip yapılmıştır.»** şeklinde mevcut cümle tarafından sarf edilmemiştir.

Genel olarak şahsıma Tevcih edilen sorular.

S. 1. bu dilekçeyi imza atmanın suç olduğunu bilmiyorum idim?.

Cevap bu soruya cevap olarak: benim bildiğim topluluklarda, örgütlerde sorular yazılı önerge veya dilekçe ile sorulur. Herkes tek tek başkanı görerek soru soramaz idi.

S. 2. Parti Stratejisinden ne anlıyorsun? sorusuna ise

Cevap Benim parti Stratejisinden anladığım: ikinci Millî Kurtuluş savaşı Sloganının sahibi olan partimizin olayları sosyalistçe değerlendirerek bunlara sahip çıkmak öncülük etmek biçiminde anlarım olmuştur.

S. 3. Neticede bu olaylara ne diyorsunuz? şeklindeki soruya da :

Cevap önce bir tek soru sormanın beni Haysiyet divanına getirmesini yadırgadığımı, bilaahere yapılan açık oturumlardanda anladığıma göre —töş deki oturum— bunun bugün bir Strateji tartışması olduğunu anladığımı sosyalistlerinde biraz tahammülsüz davrandıklarını ve biri birimizi az sevdiğimizi halbuki Türkiyenizde barışık yaşamak mecburiyetinde olduğumuz kanaatinde bulunduğumu söylemiş bulunuyorum.

Hal böyle iken —İhsan Hasırcoğlunun da beyanından anlaşıldığı gibi hizip yapılmıştır— gibi bir kimsenin söylemediği sözü söylemiş göstermenin kimlerin metodu olduğu çok iyi bilinir ve sosyalist ahlâka bunu getirmek herhalde adı geçen önergeyi imzalamaktan daha ağır sorumlulukları gerektirir.

Çekoslovakya olayında İKİ GÖRÜŞ

«LE MONDE» gazetesinin 22 Ağustos sayısında Çekoslovakya olayları üzerine yayınlanan iki yazıyı, birbirine zıt iki görüşü yansıtması bakımından ilginç bularak aşağıya aktarıyoruz :

SSCB Komünist Partisi görüşü

Moskova, 21 Ağustos (A.F.P.). — Tass Ajansı aşağıdaki deklarasyonu yapmaya yetkili olduğunu açıklamıştır:

Çekoslovak Devlet ve Komünist Partisi şahsiyetleri SSCB'den ve öteki müttefik devletlerden kardeş Çekoslovak halkına askerî destekle yardımda bulunmalarını istemişlerdir.

Bu çağrı sosyalizm düşmanları ile işbirliği halindeki karşı-devrimci güçlerin Çekoslovakya'da Anayasa ile kurulu mevcut sosyalist rejimi tehdidinden ötürü yapılmıştır.

Çekoslovakya olayları, birçok vesileyle, Çekoslovak yöneticileri dahil, kardeş sosyalist ülkeler yöneticilerinin görüş teatisine sebep olmuştur. Bu ülkeler sosyalizmin başarılarının desteklenmesi, pekiştirilmesi ve savunulmasının bütün sosyalist ülkelerin milletlerarası bir görevi olduğunda görüş birliğindedirler. Sosyalist ülkelerin bu ortak tutumları Bratislava bildirisinde resmen ilân edilmişti.

Çekoslovakya'da tansiyonun yeniden artması SSCB'nin ve sosyalist camiaya dahil öteki ülkelerin hayatî çıkarlarıyla, sosyalist camianın güvenliğine dayanan çıkarlarla ilgilidir. Çekoslovakya'da sosyalist rejimin tehlikeye düşmesi aynı zamanda Avrupa'da barışın temellerine karşı da bir tehlike teşkil eder.

Sovyet hükümeti ve müttefik ülkeler (Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Macaristan Halk Cumhuriyeti, Alman Demokratik Cumhuriyeti ve Polonya Halk Cumhuriyeti) hükümetleri, sarsılmaz dostluk ve elbirliği prensibine ve mevcut andlaşmalardan doğan vecibelerine uygun olarak, Çekoslovak halkının acele yardım isteğini yerine getirmeye karar vermişlerdir.

Sovyet askerî birlikleri yukarıda adları geçen müttefik ülkeler birlikleri ile birlikte 21 Ağustosta Çekoslovak topraklarına girmişlerdir. Bu birlikler Çekoslovakya'da sosyalizmin kazançlarına ve sosyalist camianın güvenliğine karşı yöneltilen tehdit sona erer ermez ve meşru makamlar bu birliklerin mevcudiyetinin artık gereksiz olduğu kanısına vardıkları anda Çekoslovakya'yı terkedeceklerdir.

Bu hareket herhangi bir devlete karşı yöneltilmiş değildir ve herhangi bir devletin menfaatlerini hiçbir şekilde zedelemeye yöneltilmiş değildir. Bu hareket barış dâvasına yardım etmekte ve bu barışın pekiştirilmesi kaygısına dayanmaktadır. Kardeş ülkeler, dışarıdan gelecek bütün tehditlere karşı kararlı ve enerjik olarak direnmektedirler. Her kim olursa olsun, kimsenin sosyalist camianın bir halkasını koparmasına asla göz yumulmayacaktır.

Fransız Komünist Partisi görüşü

Fransız Komünist Partisinin tutumu:

Salıyı Çarşambaya bağlıyan gecenin olayları Fransız Komünist Partisini alışılmamış bir çabuklukla tepkide bulunmaya ve tarihinde ilk defa olarak, Sovyet yöneticilerinin eylemlerine katılmamaya götürmüştür.

Aceleyle Paris'e dönen Waldeck Rochet'nin de katılmasiyle toplanan Politik Büro, Salı günü öğleye doğru aşağıdaki yorumu halkoyuna duyurmuştur:

«Çekoslovakya'da son derece vahim olaylar cereyan etmektedir. Sovyet, Bulgar, Polonya, Macar ve Alman Demokratik Cumhuriyetleri birlikleri bu gece tüm Çekoslovakya topraklarına girmişlerdir.»

«Cierna ve Bratislava görüşmelerinden ve olumlu sonuçlarından sonra duyduğu büyük sevinci açıklamış olan Fransız Komünist Partisi Politik Bürosu, Çekoslovakya'ya yapılmış olan askerî müdahalenin doğurduğu sürprizi ve bu müdahaleyi tasvip etmediğini belirtir.»

«Son dönemde, Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi, komünist partileri arasında ortaya çıkan problemlerin iki taraflı ve çok taraflı görüşmelerle ve her ülkenin egemenliğine, her partinin serbestçe karar almasına ve proleter enternasyonalizmi ruhuna saygı içinde, kardeşçe tartışmalarla çözülmesi gerektiği kanısında olduğunu belirtmişti.»

«Çekoslovak gerçeğinin bazı yanlarına duyduğu ilgiyi belirtmiş olan Partimiz, sosyalist zaferleri koruma ve genişletme hususunda anti-sosyalist unsurlara karşı harekete geçmenin Çekoslovak Komünist Partisi'ne ait olduğunu da belirtmişti. Fransız Komünist Partisi, Politik Bürosunun ve Merkez Komitesinin kararlarında olduğu gibi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Çekoslovak Komünist Partisi nezdindeki teşebbüsleriyle de dışarıdan gelen her türlü askerî müdahaleye muhalefetini bildirerek bu yönde mücadeleden geri kalmamıştır.»

«Politik Büro, Merkez Komitesinin olağanüstü toplanmasına karar vermiştir.»

SSCB'nin davranışının böylece mahkûm edilmesi, Fransız Komünist Partisince hiçbir zaman yalanlanmamış olan ve Waldeck Rochet'nin, Çekoslovakya'ya karşı askerî bir müdahalenin Fransız Komünist Partisince alenen takbih olunacağını bildirmek üzere 14 Temmuzda Moskovaya gittiği yolundaki haberi doğrulamaktadır.

Fransız Komünist Partisinin tasvibi, hattâ susması, Fransız solu saflarında, özellikle daha 18 ve 19 Nisan 1968 Merkez Komitesinde «İligili ülkenin durumuna ve somut koşullarına göre kendi politikasını belirlemek o ülkenin Komünist Partisine aittir» diyen Waldeck Rochet'nin son davranışlarını ilgiyle ve memnunlukla kaydetmiş olan Federasyon saflarında ancak memnuniyetsizliğe ve öfkeye sebep olabilirdi.

Davranışını bu prensibe uyduran Fransız Komünist Partisi, Fransız politik hayatına yeniden katılma yolunda bir adım daha atıp, kararlarını Moskova'nın kararlarına bağlı tutmayı reddederek, son derece ağır basan tepkileri ve sonuçları olacak olan çok önemli bir tercih yapmış bulunuyor.

Şüphe yoktur ki, başka bir tercih FKP'yi Macaristan faciası sırasında 12 yıl önce geçirdiği iç buhrandan daha vahim bir buhrana sürükleyecekti.

Raymond BARRILLON

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI

ZEHİR Mİ, ŞERBET Mİ?

Demirel, Batman'da «Fakirleri düşün!» diye bağıran yurttaşa çok içerlemiş:

«Önce senin sesinin çıkmasından memnunuz!» demiş, «Senelerce sesin çıkmamış. Çıksaydı çok mesafe alırdık!»

Buraya kadar güzel! Yalnız o yurttaşın değil, Demirel'in de sesi çıkmamıştı senelerce. Ama şu sözlere ne buyrulur:

«Size bir takım zehir akıtanlar memlekete iyilik etmiyorlar.»

Sakın bu zehir akıtanlar, o yurttaşı Başbakanın karşısında mesafe almamız için dile getirip konuşturanlar olmasın!

BRAVO

İnsan öğünüyor doğrusu! Memleketimiz baştan başa bağımsızlıktan yana, özgürlüğe âşık, emperyalistlere düşman yazarlarla, parti başkanlarıyla, politikacılarla, düşünürlerle dolup dolup taşıyormuş da farkında değilmişiz. Büyük bir devlet, küçük bir devletin sınırlarını aştı da bu değerli kişilerimiz çıkıverdiler gün ışığına. Bu vesileyle tanıdık kendilerini. Bravo!

Zafer Bayramımıza gölge düşürenler çıkarsa sanıyoruz, çok işimize yarıyacaklar bu günlerde.

KİLO BAŞINA

Çekoslovakya olaylarını yorumlayan yorumlayana! Johnson'dan tutun da iki buçuk üyeli Birlik Partisi Sekreteri Şemsi Belli'ye kadar... Olayları kendi açılarından değerlendiren değerlendirene!

Bu değerlendirme işinde gene en pratik davranan kompradorlarımız oldu. Ne özgürlük demagojisi, ne bağımsızlık spekülâsyonu! Altının kilosuna iki yüz lira zam yapıp Çeklerin bağımsızlığına bir paha biçiverdiler bir çırpıda!

BAĞIMLI — BAĞIMSIZ

İki bağımsız milletvekili Cumhurbaşkanına bir muhtıra vermiş. Muhtıra şöyle bağlanıyor:

«Patlak veren olaylar, Anayasanın koyduğu sınırları taşarak memleketi tehlikeli maceralara sürüklüyor.»

Konu: Bağımsızlık! Muhtırayı veren iki milletvekili: Bağımsız!

Böyle bir muhtırayı da A.P. nin bağımlı milletvekilleri verecek değildi ya!

PARLAK FİKİR

Ticaret Bakanı İzmir Fuarında şöyle konuşmuş:

«Gelişmiş ülkelerin dış yardım programlarında gelişme olduğundan...»

Zorlamayın kendinizi, ne demek istediğini anlayamazsınız! Kısaca, Amerika yardımı kesti demek istiyor.

Şimdi yapılacak şey: «İhracat Seferberliği!» yardım açığını kapatmak için!

Buluş da sayın Ticaret Bakanının! Ne parlak buluş değil mi? Bu parlak fikir, bugüne kadar gelmiş, geçmiş hiç bir Ticaret Bakanının aklına gelmemişti! Eh, kurtulduk demektir kapı kapı el açmaktan bundan sonra!

NATO DA MI ÖYLE?

CHP Grup Başkanlarından Kemal Satır'ın dediğine göre:

«Dış politikada kayıtsız şartsız bağımsızlık isteyen ortanın solu, emperyalizme karşıdır.»

İşte böylesine emperyalizme karşı olan parti, emperyalizme karşıdır da NATO'ya karşı değildir! Kayıtsız şartsız bağımsızlık istesin de bir de NATO'ya bağlı olsun! Şaşılacak şey değil mi?

Aman hiç şaşmayın! CHP nasıl ortanın solundaysa yâni CHP nin ortanın solunda olduğu kadar, NATO da, ortanın solunda olamaz mı!

Rifat Ilgaz

Polis Üniversiteye girebilir mi?

Yeni ders yılı yaklaştıkça öğrenci hareketlerine karşı iktidarın düşündüğü tedbirlerin cinsi kendini belli etmeye başlamıştır. İstanbul valisi Vefa Poyraz, polisin suçluları izlemesi sırasında gerekirse özerk müesseselere de girebileceği konusunda açıklaması iktidarın üniversitede sözde bir reformu bile değil, polis kuvvetini ön plâna aldığını göstermiştir.

Valinin açıklaması gençlik çevrelerinde sert tepkiyle karşılanmıştır. Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı Genel Başkanı Kâzım Koluoğlu, basına verdiği demeçte valinin, polisin üniversitelere girebileceği şeklindeki beyanını yermiş ve «Böyle bir tutuma girmek en azından özerkliği anlamamak, Anayasa ve kanunları açıkça çiğnemek demektir» demiştir. «Özerkliğin ne olduğunu ve ne olmadığını Anayasa ile kanunlar tayin eder. Bir valinin özerkliği ve polisin yetkilerinin kapsamını belirlemeye yetkisi yoktur. İstanbul Valisinin buyruğundaki bir kısım emniyet güçleri, 27 mayıstan önce ve 17 Temmuz 1968 de Teknik Üniversite yurdu baskınında olduğu gibi, öğrenci katili durumuna girerse bunun doğuracağı sonuçtan, önceden verilen demeçlerle kurtulmak mümkün değildir.»

Kâzım Kolcuoğlu, idarecilerin Anayasa ve kanunlara rağmen üniversite özerkliğini zedeleyici bir tutuma girmeleri halinde. Üniversite öğrenci ve öğretim üyelerinin. Anayasaya dayanarak kendi yuvalarını kendilerinin savunacağını söylemiştir.

İstanbul Teknik Üniversite Öğrenci Birliği de, yayınladığı bildiride valinin konuşmasındaki görüşün faşizmden başka bir şey olmadığını belirtmiştir.

Gençlik Anadolu'da ekibine saldırı

Gericiliğe ve emperyalizme karşı halkı bilinçlendirmek amacıyla Ankara öğrenci dernek ve birlikleri yöneticilerinin yürüttüğü «Gençlik Anadoluda» gezisi devam ediyor. İlericilerin bu çeşit bilinçlendirme eylemlerine engel olmak için AP iktidarının kullandığı taklik; «mukaddesatçı» kanadına «saldır!» işareti vermektir.

Siirte bir kahvehanede gençlik liderleri konuşurken aynı oyun sahneye kondu. Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Tevfik Akoğlu, «millet yoksul ve perişan durumdayken milleti sömürerek milyonlar vuranlar krallar gibi yaşıyorlar» dediği sırada İmam Hatip Okulundan bir grup ve bir lise öğretmeni «dinsizler, imansızlar şeklinde bağırarak saldırıya geçmişlerdir. Bunun üzerine ortalık birdenbire karışmış, salon savaş alanına dönmüştü. Bu durumu fırsat bilen polis saldırganları kanun sınırına iteceğine, kanunî toplantıyı dağıtma yolunu seçmiştir.

Olay sonunda bir açıklama yapan Anadoluda gençlik kervanı sözcüsü, Demireli ve polisi sorumlu tuttuğunu açıklamış ve «Bu daha önceden hazırlanmış bir tertiptir» demiştir.

★

Öte yandan Barış gönüllüsü adı altında C.I.A. örgütü görevlisi olarak yurdumuza gönderilen yüzlerce Amerikalı, Anadoluya dağıtılmak üzere İstanbulda bekletilmektedir. Anadoludaki üniversite gençliğinin barındığı üniversite öğrenci yurtları şimdilik barış gönüllülerine tahsis edilmiştir. Gençler Anadoludan yurtlara gelirken emperyalizmin casusları Anadoluya salınacaktır.

Bora Gözen'in duruşması

1 Ağustos'tanberi Sultanahmet Cezaevinde tutuklu bulunan sorumlu Yazı İşleri Müdürlerimizden Bora Gören'in duruşması 29 Ağustos Perşembe günü 2. Asliye Ceza Mahkemesinde başlıyacaktır.

TİP Gaziosmanpaşa İlçesinden kapı dışarı edilen işçi!..

19.8.1968 günü akşam saat 20.00 de İlçe merkezine uğramıştım .

İçeri girdiğimde selâmımı dahi almadılar. Yalnızca baktılar ters, ters. Öyle ya ben ve diğer bir genç kardeşimle birlik 11.8.1968 tarihinde yapılan kongrede, Osman Sercan, Abdullah Durgun, Şevket Çalışkan, Rauf Erciyes, Abdullah Torgay, Necmettin Mercan ve Fahri Ergin'lerin kongre delegeliklerinin kaldırılması üzerine Divan sekreterliklerinden istifa etmek suretiyle yapılan bu haksızlığı protesto etmiştik. Dahası var sonra verdiğimiz takriri niye okumadı diye Divan Başkanının masasını yumruklaşmıştım. Ayıp etmiştim, meğer kuzu gibi dinlemeliymişim İl müşahidi Celâl Beyaz beyefendinin kendi aklınca tefsirini yaptığı tüzüğün amir hükmünü. Efendim Celâl Beyaz dedi, bu yedi kişinin delegeliklerinin kalkması lâzım. Evet dediği dekik çaldığı düdük olmalıydı. Yaa işte kabahat etmişiz meğer.

Şimdi bu yeni seçilenler selâmımı almamakla haklılar, ters ters bakmakla haklılar. Peki ya aşağıdaki yazıda gene kim haksız?

O akşam yüzünü ilk defa gördüğüm bir işçi kardeşimin yanına oturdum.

İlçe Başkanı masanın başında oturmuş iyi giyinmiş birine makbuz kesmekle meşguldü. İçeride bulunanlar da bu meşgaleyi büyük bir hassasiyet ve o iyi giyinmiş adam sanki birara makbuz kestirmekten vazgeçecek, gidecek heyecanı içerisinde izliyorlardı.

Bu hava içerisinde bu iyi giyimli şahıs bir ara ayağa kalktı, izliyenler «Eyvah gidiyor» korkusuyla ona bakıyorlardı. Yanımdaki işçi kardeşime yaklaştı. Kolundan tutup «Ulan senin burada ne işin var. Hadi bas bakalım, senin yerin değil burası» deyip işçi kardeşimi kapıya doğru itelemeye başladı. Kimse müdahale etmiyordu bu duruma, etseler adam makbuz kestirmiyecekti belki.

Yanıma kadar geldiği için ağzının kokusundan alkollü olduğunu anladım. Buz gibi sarhoştu herif.

Sarhoş tarafından kovulmak istenen işçi kardeşim, kimsenin bu olaya müdahale etmeyişinden de cesaret alan bu adama birşey diyemiyordu. Çok büyük bir suç işlemiş cezalıların ezikliği, pişmanlığı içersinde sarhoşun dediklerine boyun eğmişti. Kendisinin özbeöz yuvası, tek kurtarıcısı olduğu iddiasında bulunulan, daha yeni kaydını yaptırmak için geldiği partisinden kovuluyordu. Ve o TİP Gaziosmanpaşa Sosyalist müsveddesi yöneticileri de buna birşey diyemiyorlardı.

Daha fazla tahammül edemedim. Sarhoşun yakasına yapıştım. «Be hey soytarı kılıklı sarhoş herif bu işçi kardeşimi kendi yerinden kovma cesaretini kimden alıyorsun» demem ve bu hareketim üzerine TİP Gaziosmanpaşa İlçe Başkanı MUSTAFA AZATLI ve diğer arkadaşları üzerime atılarak «Adamı serbest bırak lan, o her ay ilçeye beş lira para veriyor» demek suretiyle beni kapıya doğru itmeye başladılar. Bu arada TİP İl genel Meclisi azası HAYRİ DÖKÜMCÜ de boş durmuyor, bir taraftan gömleğimi yırtıyor ve bir taraftan sol omuzuma bütün şeddetiyle vuruyordu. Ve sille tokat attılar beni altı seneden beri emek verdiğim, yaşatmağa çalıştığım TİP Gaziosmanpaşa İlçesinden, kapı dışarıya... (F. SÜKAN'ın kulakları belki çın, çın ötmüştür o an)

Dostlarım söyleyin kim haksız, gene ben miyim?

Behçet ÇALIŞKAN

ENTERNASYONALİZM

Muzaffer Erdost

emperyalizmin boyunduruğundan kurtarılması genel meselesi haline geldi.» (s. 130). «Leninizm, ulusların kendi mukadderatlarına sahip olma kavramını, tâbi ülkelerin ve sömürgelerin ezilen halklarının hâkim devletten tamamen ayrılma hakkı, ulusların bağımsız devlet olarak yaşama hakkı olarak yorumlayarak bu kavramı genişletti.» (s. 131).

Devam edelim: «Leninizm şu tezlerden hareket eder:» «... Sömürgelerin ve tâbi ülkelerin ezilen halklarının emperyalizme karşı giriştikleri devrimci mücadele, onlar için zulümden ve sömürülmekten kurtulmanın biricik yoludur. ...Gelişmiş ülkelerde proletarya hareketiyle sömürgelerde kurtuluş hareketlerinin çıkarları, devrimci hareketin bu iki yönünün ortak düşmana karşı, emperyalizme karşı bir tek cephede birleşmesini icap ettirmektedir. Ortak devrimci bir cephe kurulmadan gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının başarısı ve ezilen halkların emperyalizmin boyunduruğundan kurtuluşu imkânsızdır.» (9). (Dikkat edilsin: «gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının başarısı» ve «ezilen ülkelerde emperyalizmin boyunduruğundan kurtuluş»; gene dikkat edilsin: «gelişmiş ülkeler proletaryası» ve «sömürge ve tâbi ülkelerin ezilen halkları»; gene dikkat edilsin: «gelişmiş ülkelerde proletarya hareketi» ve «sömürgelerde kurtuluş hareketi».)

d) Uluslaşmanın ve ulusal savaşların farklılığı, burjuvanın farklı niteliği, işçi sınıfının mücadelesinin buna bağlı olarak gelişimi

Batı Avrupa'da, toplumların iç dinamizm ile feodalizmden kapitalizme geçişi sonucu, içinde ulusal baskıların bulunmadığı, uluslar doğdu. Emperyalist dönemde, henüz kapitalizmi tanımayan feodal veya daha ilkel topluluklar olan sömürge ve tâbi ülkelerde, kapitalizm, toplumların kendi evrimlerini tamamlayarak veya iç dinamizmleri sonucu değil, dıştan bir zorlama ile yani tekelci sermayenin etkisi altında meydana gelmeye başladı. Yani sömürge ve tâbi ülkelerin uluslaşmalarının çekirdeğinde (başka ifadeyle kapitalızmin doğuşunda), bizzat tekelci sermayenin baskısı vardır; ve sömürge ve tâbi ülkelerde ulusal hareket, kendisini doğuran tekelci sermayenin baskısı altında gelişmeye başlar. Ve sömürge ve tâbi ülkelerde ulusal hareket başını kaldırdığı an, tepesinde, çok uluslu Doğu Avrupa devletlerinde olduğu gibi ezen ulusun değil, bizzat tekelci sermayenin yâni ulusal temelden yoksun burjuvazinin sopasını bulur. Bu sopa, ulusal temelden yoksun burjuvazinin ortak birliğinin sopasıdır. Bu 'vatansız' birliğe (ki, içerde, tekelci sermaye ile işbirliği halinde olan burjuvazi, bu 'vatansız' birliğin bir parçasıdır) karşı mücadele, içerde ulusal hareketin gelişmesiyle, güçlenmesiyle olduğu kadar, dışarda, bu hareketi destekleyecek bütün güçlerin ortak birliğiyle ve dayanışmasıyla yürütülebilir.

Feodalizmin iç dinamizm ile parçalanması ve kapitalizmin zaferi sonucu ulusların doğuşu; ve çok uluslu devletler içinde ulusal hareketlerin başlaması; ve emperyalist dönemde ulusal meselenin sömürgeler meselesiyle birleşerek uluslararası bir mesele haline gelmesi, bütün bu farklılıklar nasıl kapitalizmin doğuşunu izleyen ve çeşitli dönemleri kapsayan 'uluslaşmanın' ve 'ulusal hareketin' niteliğini tâyin ediyorsa, aynı şekilde, işçi sınıfının mücadelesi de, kapitalizmin birbirini izleyen aşamalarına göre değişecek, ve devrimci mücadelenin kuvvetlerinin tertibi ilkesi olan «bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesinin doğuşunun ve yeni tezlerle tamamlanışının maddî temelini hazırlayacaktır.

III. — «BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ» İLKESİNİN EMPERYALİST DÖNEMDE YENİ TEZLERLE TAMAMLANMASI

Manifesto'da «İşçilerin ortak eylemi, proletaryanın kurtuluşunun ilk şartıdır» denirken, amacın, 'proletaryanın kurtuluşu olduğu' belirlenmiş olur. Devrimin amacı: proletaryanın kurtuluşu. Devrimin temel gücü: bizzat proletarya. Kuvvetlerin tertibi: proletaryanın birleşmesi, ortak eylemi. Manifesto'nun yazıldığı dönemde, 1848'de kapitalizmin henüz gelişmekte olduğu yani proletaryanın örgütlenecek kadar yoğunlaşmadığı, güçlenmediği, gelişmediği ülkelerde veya 'proletarya'yı tanımayan feodal ve daha ilkel toplulukların mevcut olduğu ülkelerde, sosyalist devrimi ifade eden proletarya ile burjuvazi arasında bir sınıf mücadelesinin daha doğrusu proletaryanın kurtuluşunun kastedilemiyeceği tabiîdir. Lenin, Manifesto'nun söz konusu ilkesi üzerinde dururken «... hiç olmazsa medenî ülkelerde, 'işçilerin ortak eylemi, proletaryanın kurtuluşunun ilk şartlarından biridir'.» diyor. Proletaryanın kurtuluşu ve proletaryanın ortak eylemi için, bizzat 'proletarya'nın mevcut olması ve proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf çelişkisini keskinleştirecek kadar proletaryanın gelişmesi ve yoğunlaşması gerekirdi. Bu ise, ancak gelişmiş kapitalist ülkelerde mevcuttu. Mesele aydınlanmıştır sanırız: «Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesi, bu dönemde, «hiç olmazsa gelişmiş kapitalist ülkelerde» «proletaryanın kurtuluşunun ilk şartıdır.»

Emperyalist dönem, gelişmiş kapitalist ülkelerle kapitalizmi hiç tanımamış veya henüz tanımakta olan ülkeleri karşı karşıya getirdi, ve başta tekelci burjuvazinin çıkarları için örgütlenmiş ordularıyla «bir avuç medenî ülke» ile «medenî olmayan çok sayıda ülke» arasında başlayan çelişki, bütün dünyayı sardı.

Kapitalizmin olgunlaşma döneminde, gelişmiş kapitalist ülkelerin sınırları içinde kalan kapitalist çelişki, emperyalist dönemde, gelişmiş kapitalist ülkelerden dışarıya taştı, kapitalizm, yalnız kapitalist sömürüyle yetinmeyerek, kapitalizmi henüz tanımakta olan ulusları ve kapitalizmi bilmeyen feodal toplumları ve daha ilkel kabileleri boyunduruk altına alarak sömürmeye, ezmeye başladı. Neticede, kapitalist çelişki, kapitalist ülkelerde temel çelişki olan **sermaye ile emek arasındaki çelişkiyi** muhafaza etmekle birlikte, ayrıca bir de **sermaye ile sömürge ve tâbi ülke halkları ve ulusları arasında** çelişki yarattı.

Emperyalist dönemin başlaması, «bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesini ortadan kaldırmıyor; emperyalist dönemden önce, gelişmiş kapitalist ülkelerde, sosyalist devrim ilkesinin yerini, (gelişmiş kapitalist ülkelerde) sosyalist devrim ile (sömürge ve tâbi ülkelerde) ulusal kurtuluş savaşlarının ortak ilkesi alıyor. Bu ilke: gelişmiş ülkeler proletaryası ile ezilen halklar ve uluslar arasında ortak cephenin kurulmasıdır. Marx ve Engels tarafından konulmuş olan ilke, emperyalist dönemde, Lenin tarafından yeni fikirler ve yeni tezlerle tamamlanıyor. (10).

Lenin, «Marx ve Engels, emperyalizm çağına kadar yaşamadılar» (11) der. «Amerika ve Avrupa, sonra da Asya kapitalizminin son aşaması olan emperyalizm, 1898-1914'e doğru, teşekkülünü tamamlamış bulunmaktadır.» (12) «Serbest, rekabetçi kapitalizm çağında Marx, emperyalizm döneminin bazı özel kanunlarını, önceden belirli olarak bilemezdi; çünkü kapitalizmin son aşaması emperyalizm henüz ortaya çıkmamıştı ve buna uygun olarak pratik mevcut değildi.» (13) Lenin, Marx ve Engels'ten sonra başlayan dönemde ortaya çıkan emperyalizmin Marksist tahlilini yaparak, emperyalizme karşı mücadelenin temel taktik ilkelerini ortaya koydu.

Emperyalist çağ, yukarda açıklandığı gibi, «bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesinin yeniden tamamlanmasının maddî temeli oldu ve bu ilke, tekelci kapitalizmin bütün dünyayı sömürgeler ve tâbi ülkeler şeklinde sararak paylaştığı dönemde, tekelci kapitalizme yani emperyalizme karşı devrimin temel gücü proletarya ile, devrimin ihtiyat gücü sömürge ve tâbi ülkeler halklarının işbirliği şeklinde tamamlandı: «Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz; dünya işçileri, ezilen halklarla ve ezilen uluslarla birleşiniz.» (14)

Bu, ne «Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesinin yanlış olduğunu gösterir, ne de 'eskidiğini'. Ve bu ilkeler, ne 'millî' olmayı ve ne de aynı zamanda 'enternasyonalist' olmayı veya ne 'vatanseverliği' ve ne de aynı zamanda 'enternasyonalizmi' reddeder; veya ne de bu kavramların birbirleriyle çeliştiği anlamına gelir. Şimdi bu konuyu açıklamaya geçelim:

IV. — ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞLARI KARŞISINDA İŞÇİ SINIFININ MİLLİYETÇİLİĞİ VE ENTERNASYONALİZMİ

«Ulus, yükselen kapitalizm çağının tarihî bir kategorisidir.» Ulus'un ortaya çıkması, temelde, kapitalist üretim ilişkilerinin bir ürünüdür. Ayrıca, «ulus», kapitalist sınıfın değil, kapitalist çağın bir ürünüdür, yani burjuvazi ve işçi sınıfının tarih sahnesinde görülmesiyle birlikte, uluslar da doğmaya başladı. Bu bakımdan 'ulusal hareket', burjuvazinin olduğu kadar, işçi sınıfının da 'ulusal' niteliğinden doğar ve güçlenir. Lenin'in sözünü burada tekrar edelim: «İşçi sınıfı, 'millet çerçevesi içinde örgütlenmeksizin', ('kelimenin burjuva anlamında değil' ama) 'millî' olmaksızın güçlenemez, bilenemez ve oluşamazdı.» Gene Lenin'in yukarda andığımız sözlerinden birini tekrar edelim: «...Kapitalizmin gelişmesinin başlarında» «millî hayatın, millî hareketlerin uyanışı, her türlü millî baskıya karşı mücadele, millî devletlerin yaratılması, «büyük bir önem arzeder».

a) Burjuvazinin başrolü oynadığı ulusal savaş dönemi

Stalin, «Burjuvazinin milliyetçiliği öğrendiği ilkokul, pazardır» (15) der. Çünkü, çok uluslu Doğu Avrupa devletlerinde, ulusal savaşlar, ezen ulusun egemen sınıfları ile ezilen ulusun egemen sınıflarının çıkarlarından doğmuş savaşlardır. Burada, burjuvazi, başrolü oynamaktadır; ve ezilen ulusun burjuvazisi, pazara sahip çıkabilmek için, kendi halkına hitap ederek, 'vatan' için bir ordu toplar (bkz: **Marksizm ve Millî Mesele,** s. 24). «Ama bundan, proletaryanın, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı savaşmaması gerektiği sonucu asla çıkarılmamalıdır.» (16).

Bu dönemde, burjuvazinin ulusal kurtuluş savaşlarında başrolü oynamış olması ve savaşı başlatması, yani onun 'millî' niteliği, kendi ulusundan pazara sahip çıkmak arzusundan doğmaktadır. İşçi sınıfının 'millî' niteliği ise, ezen ulusun baskısından kurtulmak, ikinci defa sömürülmekten (yani ezen ulusun burjuvazisinin sömürüsünden) kurtulmak, nihaî olarak sömürüden (kendi ulusunun burjuvazisinin sömürüsünden) kurtulabilmek için daha iyi örgütlenecek, daha iyi gelişebilecek, daha iyi güçlenecek imkâna ve serbestliğe kavuşma ihtiyacından doğar.

b) Devrim alanının sömürge ve tâbi ülkelere yayılışı

Emperyalist dönemde, ulusal savaşların niteliği değişti. Emperyalizmin ihtiyat kuvvetleri olan sömürge ve tâbi ülkelerin, emperyalizmin ihtiyat kuvvetleri olmaktan çıkması ve emperyalizmin zayıflatılması, ulusların ayrılma, bağımsız devlet olma, kendi kaderlerini kendilerinin tâyin etme hakkı demek olan 'ulusal kurtuluş savaşları' nı, niteliği ne olursa olsun emperyalizmi zayıflattığı sürece, dünya devrimci eyleminin bir parçası haline getirdi.

Emperyalist dönem, ulusal savaşların niteliğini değiştirdiği gibi, devrimin 'merkez' ini ve 'uçlar' ını da değiştirdi. Devrimin merkezi 'İngiltere' ve uçları 'Kıta Avrupa' olmaktan çıktı. Birleşik Amerika Devletleri dahil bütün emperyalist ülkeler devrimin 'merkezi', sömürge ve tâbi ülkeler devrimin 'uçları' haline geldi.

Emperyalist dönemde, 'merkez' de ve 'uçlar' da aynı olan tekelci sermayeye karşı devrimci eylem, ilk önce nerede ve ne şekilde başlıyacaktır? Emperyalizmin anavatanında 'sosyalist devrim' şeklinde mi, sömürge ve tâbi ülkelerde 'ulusal kurtuluş savaşları' şeklinde mi?

Marx, **Fransa'da Sınıf Mücadeleleri**'nde şöyle yazıyor: «...krizler eğer ilk önce kıtada [Kıta Avrupasında m.e.] devrimler doğuruyorsa, bu devrimlerin sebebi, aslında, İngiltere'dedir. Tabiî ki, şiddetli patlamalar merkeze gelmeden önce burjuva organizmasının uçlarında meydana gelmelidir. Çünkü, denge imkânı, merkezde, uçlara oranla çok daha büyüktür.» (17) Gelişmiş kapitalist ülkelerde **burjuva organizmasının** merkezi ise, «Avrupanın çeşitli milletlerinin burjuva sınıflarını... ticarî boyunduruk altına» alan ve sömüren İngiltere idi (18). Bu dönemde merkez ve uçlar, gelişmiş kapitalist ülkelerin sınırları içinde kalıyordu. Emperyalist dönemde gelişmiş kapitalist ülkeler, merkez; sömürge ve tâbi ülkeler, uçlar oldu.

Emperyalist dönemde, aynı şekilde, tekelci burjuvazinin, finans kapital'in merkezinde, yani emperyalist ülkelerin ana-vatanında, denge imkânı, uçlara oranla daha büyüktür. Uçlarda, yani sömürge ve tâbi ülkelerde denge imkânı, daha zayıftır, ve devrim, denge imkânının en zayıf olduğu uçlarda meydana gelecektir. Uçlar, sömürge ve tâbi ülkelerdir ve bu ülkelerde birinci plâna çıkmış bulunan çelişki, tekelci burjuvazi ve içerdeki işbirlikçileri ile, ulusun ezilen, baskı altında tutulan ve sömürülen sınıf ve zümreleri arasındadır. Burada devrim, birinci plâna çıkmış olan çelişkinin giderilmesi yâni emperyalist zulümden kurtulmak amacını güden ulusal harekettir. Emperyalist dönemde, ulusal hareketin devrimci niteliği, hareketin 'sosyalist' va da 'demokratik' olmasıyla değil, emperyalist bütün içinde, hareketin emperyalizmi zayıflatıp zayıflatmamasıyla, yani 'dünya ölçüsünde' ki ilerici niteliğiyle ölçülür. «Emperyalist zulüm, şartları içinde millî hareketlerin devrimci karakteri, harekette mutlaka proleter unsurların varlığını, hareketin devrimci veya cumhuriyetçi programının varlığını, hareketin demokratik bir temelinin varlığını gerektirmez.» (19)

c) Burjuvazinin devrimin öncü gücü olmaktan çıkışı

Başlangıçta, burjuvazi, ulusal kurtuluş savaşlarında başrolü oynuyordu. Şimdi, emperyalist dönemde, tekelci kapitalizme karşı yönelmiş uluslararası bir mesele haline gelmiş bulunan ulusal kurtuluş savaşlarında burjuvazi gene başrolü oynayabilecek midir? Bugün burjuvazinin durumu, ulusal savaşların ulusların bir iç meselesi olduğu döneme nispetle, çok daha giriftleşmiştir. Şöyle ki: **(1)** Mahallî burjuvazinin bir kesimi, tekelci sermaye tarafından (sınaî yatırımlar, ithalat-ihracat, madenler, demiryolları, bankalar vs. yoluyla) tekelci sermayenin mahallî organı haline getirilmiştir ve mahallî burjuvazinin bu kesimi, tekelci sermaye gibi 'ulusal temelden yoksun' laştırılmıştır. **(2).** Mahallî burjuvazinin bir başka kesimi ise, özellikle millî sermaye ile hareket eden sanayi burjuvazisi, kendi millî pazarına emperyalist ülke burjuvazisiyle rekabet etmeden sahip olabilmek için emperyalizme karşıdır, yani anti-emperyalist savaşta, 'millî' niteliğine sıkı sıkıya sarılmıştır. **(3).** Mahallî burjuvazinin diğer bir kesimi ise, emperyalizm ile çatışma halinde değildir ve emperyalizmin henüz ve daha uzun bir süre el atmayacağı konularla meşgul olmaktadır; bu kesim, anti-emperyalist mücadelede, sınıfsal çıkarları açısından tarafsız kalacak olan kesimdir.

Görülüyor ki, mahallî burjuvazi, emperyalist dönemde, anti-emperyalist mücadele karşısında bölünmüş, parçalanmıştır. Ve anti-emperyalist devrimi izleyecek olan sosyalist devrim, burjuvazinin millî kalmış olan kesimini, anti-emperyalist mücadelede dengeli olmaya, ihtiyatlı davranmaya zorlayacaktır. Yani mahallî burjuvazi, emperyalist dönemde, anti-emperyalist savaşta, artık başrolü oynayamayacak kadar çıkarları yüzünden parçalanmış ve ulusal devrimin öncü gücü olma niteliğini yitirmiştir. Öyleyse, başrolü kim oynayacaktır?

(Devamı arka sayfada)

TİP Genel Başkanı Sayın Mehmet Ali Aybar'ın « BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ » İlkesinin 'YANLIŞ' olduğuna dair görüşünün eleştirisi

MİLLİYETÇİLİK ve

«Milliyetçiliğin azı enternasyonalizmden uzaklaştırır. Milliyetçiliğin derini enternasyonalizme götürür. Enternasyonalizmin azı milliyetçilikten uzaklaştırır. Enternasyonalizmin derini milliyetçiliğe götürür.»

Jean JAURES

TİP Genel Başkanı Sayın Mehmet Ali Aybar, 21.7.1968 günü, partisinin Beşiktaş İlçe Kongresinde yaptığı konuşmada şöyle diyor: «Bütün dünya işçileri birleşiniz! veya dünya işçileri birdir, demek, yanlıştır. İşçilerin vatanı vardır ve çok şükür ki vardır ve biz böyle vatanı olan bir sosyalizm kuracağı.» (**Türk Solu**, sayı 37, s. 6).

Şayet konuşma gazeteye yanlış intikal etmediyse —ki bugüne kadar da tekzip edilmemiştir—, bu sözler üzerinde durmanın son derece gereği vardır. Çünkü, Sayın Aybar, hem 'sosyalizmi kurmaktan' sözetmekte hem de bilimsel "sosyalizmin teorisini çok yanlış bir şekilde yorumlayarak, bilimsel sosyalizmin temellerine saldırmaktadır. «Dünya işçileri birleşiniz» ilkesi yanlıştır, çünkü «işçilerin vatanı vardır» demek, «dünya işçileri birleşiniz» ilkesinin ne zaman ve hangi dönemde olursa olsun 'vatansızlık' ya da 'vatanın savunulmaması' anlamına geldiğini dolaylı bir şekilde ifade etmektir. Ayrıca, bu çeşit bir yorum, emperyalist dönemde, sosyalist devrim açısından, ulusal bağımsızlık savaşlarının uluslararası karakterini; ve ulusların ayrılma (milliyetçilik) ile ulusların kaynaşma (enternasyonalizm) aşamalarının birbirlerinden ayrı dönemler olduğunu bilmemek demektir.

I. — 'İŞÇİLERİN VATANI YOKTUR' İLKESİNİN SINIRLARI VE EVRENSEL İÇERİĞİ

«Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ve «işçilerin vatanı yoktur» sözleri, 1847 Kasımında Londra'da yapılan 'Komünistler Birliği'nin İkinci Kongresinin isteği üzerine, Marx ve Engels tarafından kaleme alınan ve 1848 Şubatında yayınlanan **Komünist Partisi Manifestosu**'nda yer almaktadır.

1848'den günümüze kadar yüz yirmi yıl geçmiş bulunuyor. Bu sözlerin, o gün için içerdiği anlamı, dünya şartlarıyla birlikte geçirdiği oluşumu, ve bugünkü mücadele hedefi içinde ifade ettiği anlamı, doğru tespit etmek zorunluluğu vardır.

Lenin, 'millî mesele'nin, kapitalizmin gelişme ve olgunlaşma dönemlerinde, birbirlerinden ayrı nitelikte olduğunu şöyle belirtir :

«Gelişme halinde kapitalizm, millî meselede, iki tarihî aşama tanır. Birincisi, millî hayatın, millî hareketlerin uyanışı, her türlü millî baskıya karşı mücadele, millî devletlerin yaratılmasıdır. İkincisi, uluslar arasında her çeşit ilişkilerin gelişmesi ve gittikçe sıklaşması; millî duvarların yıkılması, sermayenin, genel olarak ekonomik hayatın, siyasetin, ilmin vs.nin uluslararası birliğinin yaratılmasıdır. **İki eğilim, kapitalizmin genel bir kanunudur. Birinci eğilim, kapitalizmin gelişmesinin başlarında daha büyük önem arzeder; İkincisi, olgunlaşmış, sosyalist toplum şekline doğru ilerleyen kapitalizmi karakterize eder.»** (1)

Devam edelim. Lenin der ki: «Milletler, toplumların evrimindeki burjuva döneminin kaçınılmaz bir ürünü ve biçimidirler. İşçi sınıfı, 'millet çerçevesi içinde örgütlenmeksizin', ('kelimenin burjuva anlamında değil' ama) 'millî' olmaksızın güçlenemez, bilenemez ve oluşamazdı. Ama öte yandan da, kapitalizmin gelişimi, millî sınırları durmadan parçalamakta, milletleri tecrit edilmiş olmaktan çıkarmakta ve **milletler arası çelişmelerin yerine sınıf çelişmelerini** [altını biz çizdik, m.e.] getirmektedir. İşte bunun içindir ki, gelişmiş kapitalist ülkelerde, 'işçilerin vatanı yoktur' sözü tamamiyle doğrudur ve gene hiç olmazsa medenî ülkelerde, 'işçilerin ortak aksiyonu, proletaryanın kurtuluşunun ilk şartlarından biridir' (**Komünist Partisi Manifestosu**).» (2)

Bu aktarılan parçalardan sonra, «işçilerin vatanı yoktur» ilkesinin, hangi ülkeler için doğru olduğunu; hangi tarih dönemlerini kapsadığını; ve geleceğe dönük evrensel içeriğinin bulunup bulunmadığını tespite çalışalım.

Lenin «...kapitalizmin gelişimi, ...milletler arası çelişmelerin yerine sınıf çelişmelerini getirmektedir. İşte bunun içindir ki, gelişmiş kapitalist ülkelerde, 'işçilerin vatanı yoktur' sözü tamamiyle doğrudur» diyor. Burada, 'işçilerin vatanı yoktur' ilkesinin 'gelişmiş kapitalist ülkeler' için doğru olduğu belirtiliyor. 1848'de, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkeleri henüz kapitalizmi hiç tanımıyordu ve feodal toplumlar veya daha ilkel kabileler şeklinde bulunuyordu; yani bu ülkelerde, kapitalist toplumla ortaya çıkan proletarya yoktu. Dolayısıyla «işçilerin vatanı yoktur» ilkesi, her şeyden önce, işçilerin (ücretli işçinin) mevcut olduğu ve daha sonra burjuvazinin 'ulusal temelden yoksun' bulunduğu ülkeler için doğruydu. Bu ülkeler ise, Lenin'in belirttiği 'gelişmiş kapitalist ülkeler' olan Batı Avrupa ülkeleriydi. Devam edelim:

Lenin, **Marksizm ve Revizyonizm** adlı incelemesinde şöyle der: «...işçilerin vatanı olmadığı şeklindeki **eski** prensibi... 'İşçilerin vatanı yoktur' ilkesi, gelişmiş kapitalist ülkeler için doğrudur, ve fakat gelişmiş kapitalist ülkeler hâlen mevcut olduğu halde, eskidir. 1848'in gelişmiş kapitalist ülkeleri, emperyalist dönemde, emperyalist ülkeler olarak yerlerini alarak, (ve daha aşağıda açıklayacağımız gibi) sermaye ile emek arasındaki çelişkiyi yani kapitalist sömürüyü, kapitalizmi henüz tanımakta olan ulusları, kapitalizmi hiç tanımamış olan feodal toplumları ve daha ilkel kabileleri sömürerek, sermayeye karşı mücadelenin sınırlarını işçi sınıfının sınırlarından taşırdı, daha geniş bir cepheye yaydı; ve emperyalist dönem, 'ilke' yi geçici olarak eskitti. Çünkü, emperyalist dönemde, emperyalizme karşı mücadele, ulusların ayrılma, bağımsız devlet olma aşamalarını kapsar. Ulusların kaynaşmaları, ancak sosyalizmin bütün ülkelerde zaferinden sonra, ve ancak uluslararası sosyalist bir ekonomik birlik temeli üzerinde meydana gelecektir. Yani **'işçilerin vatanı yoktur'** ilkesi, ulusların kaynaşmasını içeren yönüyle, şimdi içinde bulunduğumuz **'ulusların ayrılma' dönemi için eskidir** ve fakat **geleceğe dönük, yani ulusların kaynaşma dönemine ait bir içeriği (muhtevası) vardır.»** [altını biz çizdik m.e.] (3)

Marx, «Dünya pazarını sömürmekle burjuvazi, bütün ülkelerin üretimine ve tüketimine kozmopolit bir karakter vermektedir» dedikten sonra, burjuvazinin «sanayii ulusal temelden yoksun bıraktığını» (4) söyler. Lenin, kapitalizmin olgunlaştığı dönemde, «millî duvarların yıkılmaya başladığını» ve «sermayenin, ... uluslararası birliğinin yaratıldığını» belirtir. Kapitalizmin gelişmesi, ulusal sınırları durmadan parçalar, ve uluslar arasındaki çelişmeleri ortadan kaldırır. Yani burjuvazi, «ulusal temelden yoksun» bir birlik meydana getirir. Neticede uluslar arasındaki çelişmelerin yerini uluslararası sınıf çelişmeleri alır. Demek oluyor ki, 1848'de gelişmiş kapitalist ülkelerde, yani Batı Avrupa ülkelerinde 'ulusal temelden yoksun', vatanı olmayan 'sermaye'nin birliği, 'uluslar arasındaki çelişkileri' i ortadan kaldırmış, ve fakat 'sermaye' ile 'emek' arasında, 'burjuvazi' ile 'proletarya' arasındaki çelişme, gelişmiş kapitalist ülkelerde ulusal temelden yoksun ortak bir nitelik kazanmıştır. Sanayiin ulusal temelden yoksun olması, emeğin ulusal niteliğini ortadan kaldırmıştır. Çünkü emek sahibi olan işçi, diliyle, kimliğiyle ve diğer nitelikleriyle 'ulusal' farklılığı yansıtmakla birlikte, emeği sayesinde billurlaşan ve burjuvazinin 'mülk' ü haline gelmiş olan 'ürün', ulusal niteliklerden soyulmuş ve ulusal temelden bizzat burjuvazi tarafından yoksun bırakılmıştır. İşçinin emeğinin billurlaştığı ürün, ulusal temelden yoksun sermaye tarafından sömürülüp, ulusal temelden yoksun bırakılmışken, kendi emeğine, emeğinin billurlaşan ürününe tam sahip çıkmak isteyen işçinin, ulusal temelden yoksun, burjuvazi tarafından vatan sınırları içinde küçük kuvvetler halinde bölünmesine boyun eğmesi düşünülemezdi.

Görülüyor ki çelişki, gelişmiş kapitalist ülkelerde, uluslar arasında bir çelişki olmaktan çıkmış, «ulusal temelden yoksun» sermayeye karşı, 'ulusal temelden yoksun' emeğin çelişkisi haline gelmiştir. Lenin, «gelişmiş kapitalist ülkelerde, 'işçilerin vatanı yoktur' sözü tamamiyle doğrudur» diyor ve devam ediyor: «ve gene hiç olmazsa medenî ülkelerde 'işçilerin ortak eylemi, proletaryanın kurtuluşunun ilk şartlarından biridir.'»

Demek ki, 'yanlış' olan bu ilke değil, bu ilkenin eskidiği (fakat evrensel içeriğinin eskimediği) emperyalist çağda yaşayan ve ilkenin kapsamı dışında bulunan yarı-sömürge bir ülkenin 'sosyalist' inin, hiç tartışma konusu değilken, bu ilkeyi aktüel ve kendi ülkesini kapsayan bir ilke imiş gibi ele alıp 'ilçe kongresinde', 'sosyalizmi kurmak' için medetlenmiş olmasıdır.

II. — 'ULUS' LARIN TEŞEKKÜLÜ İLE 'İŞÇİ SINIFI' ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Sayın Aybar, aynı konuşmasında, «sınıf bilincinden evvel, millet bilinci daha öncelikle gelir. Millî duygular bize, beşikten beri işlenir, evvelâ ana dilimizi konuşuruz, geçmişe dair bazı hikâyeler dinler, onun büyüsüyle gelişiriz.» (**Türk Solu**, sayı 37, s. 6) diyor.

Bu sözleri iki şekilde yorumlamak mümkün. Şayet, 'sınıf bilinci' ile 'millet bilinci' nin meydana gelmesi, bir insanın ömrü içerisinde sıraya konuluyorsa, bu sözlerin eleştirisini, pedagog ve benzeri bilim adamlarına bırakmak yerinde olacaktır. Yok bu sözlerle, tarihî süreç içinde, 'millet' in 'sınıf' lardan önce meydana geldiği anlatılmak isteniyorsa, yazımıza devam edebilmek için bu sözler üzerinde dikkatle durmak gerekecektir: Çünkü, ulus (millet) olmadan önce de sınıflı toplumlar (köleci toplum, feodal toplum) vardı. Marx ve Engels, (ve Engels daha sonra «ilkel komünal toplum hariç» diyecektir) «günümüze kadar toplumun tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir» (5) derler. Spartakus köle olduğunu biliyordu, kölelikten kurtulmak için köleleri çevresinde toplayarak «efendiler» e karşı isyan etti; sınıf bilinci Spartakus'un ve ona karşı savaşan soyluların eyleminde yansıyordu. Ama, kendilerinden yüzlerce yıl sonra ortaya çıkacak olan «ulus» kavramından ve bilincinden şüphesiz tamamen habersizdiler.

Sayın Aybar, 'ulus' ('millet') ile 'ırk topluluğunu', 'kabile topluluğunu' ve gene 'ulusal devlet' ile 'feodal devlet' i, 'köleci devlet' i birbirine karıştırıyor olmalı ki, böyle bir yanlışa düşüyor. Aynı zamanda, 'işçi sınıfının mücadelesi' yani sosyalist mücadele ile «yükselen kapitalizm çağının tarihî bir kategorisi» olan 'ulus' arasındaki ilişkiden habersiz olduğu görülüyor. Onun içindir ki, işçi sınıfının 'enternasyonalizmi' ile onun 'milliyetçiliğini' birbirine karıştırıyor, ve birbirleriyle çelişen şeylermiş gibi ek alıyor. «Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesi, 'ulus' tan ve 'ulusal hareket' ten ayrı, bütün tarih çağlarını kapsayan soyut bir ilke değildir. «Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesi, her şeyden önce, kapitalist dönemin bir ürünü olan 'ulus' a, ve gene uluslaşmanın tabiî bir sonucu olan «ulusal hareket» e bağlı olarak ele alınmak gerekir. Ve gene «bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesinin, kapitalizmin gelişme, olgunlaşma ve emperyalist dönemleri için ifade ettiği anlamlar üzerinde ayrı ayrı durmak gerekir:

a) Ulus, burjuva dönemin ürünüdür

LENİN, «milletler, toplumların evrimindeki burjuva döneminin kaçınılmaz bir ürünü ve biçimidirler.» (6) diyerek, 'ulus' un ('millet'in) kapitalist dönemde ortaya çıktığını belirtir. Stalin, **Marksizm ve Millî Mesele** adlı ünlü incelemesinde şöyle der: «Ulus, yalnız bir tarihî kategori değildir; belirli bir çağın, yükselen kapitalizm çağının tarihî kategorisidir. Feodalizmin tasfiyesi ve kapitalizmin gelişmesi süreci, aynı zamanda insanların uluslar halinde teşekkülü sürecidir.» (7)

Uluslar, kapitalist çağın bir ürünü olduğuna göre iki meseleyle karşılaşıyoruz: Birincisi, ulusların dünyada teşekkülü aynı zamanda olmamıştır; ikincisi, kapitalizmin yıkılmasıyla kapitalist dönemin ürünü olan ulusların kaderi ne olacaktır?

Ulusların dünyada teşekkülü aynı zamanda olmamıştır, hattâ içinde bulunduğumuz dönemde, tamamlanmış sayılamaz. Uluslar, önce kapitalizmin ilk doğduğu Batı Avrupa ülkelerinde, sonra Doğu Avrupa ülkelerinde ve daha sonra, emperyalist dönemde, Asya, Afrika, Lâtin Amerika ülkelerinde doğmaya başlıyor. Ulusların doğuşu sadece zaman bakımından bir farklılık göstermiyor; aynı zamanda, ya toplumların iç dinamizmleri sonucu (Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi), ya da toplumların kapitalist dünya pazarının, emperyalizmin etkisi altında parçalanarak (Asya ve Afrika ülkelerinde olduğu gibi) kapitalist topluma dönüşmeleri ile uluslaşma farklılık gösteriyor ve bu farklılık, ulusal hareketin de başlama ve gelişme şeklini tâyin ediyor.

b) İlk uluslar ve çok uluslu devletler

Batı Avrupa'da, feodal toplumdan, iç dinamizm sonucu kapitalist topluma dönüşüldüğü yerde, ilk uluslar doğdu. «Devletlerin içinde önemli sayılabilecek ulusal gruplar olmadığı için», «içinde ulusal baskı bulunmayan, salt ulusal devletler» ortaya çıktı. «İngilizler, Fransızlar, Almanlar, İtalyanlar vb. feodal parçalanmadan yararlanan kapitalizmin muzafferane yürüyüşü sırasında uluslar haline gelmişlerdir.» (8)

«Doğu Avrupa'da durum biraz değişiktir. Batıda uluslar devlet biçiminde gelişirken, doğuda çok uluslu devletler, birçok milliyetlerden meydana gelmiş devletler teşekkül etmiştir.» (s. 22). Bunlar «...başında daha gelişmiş olan tek bir ulusun bulunduğu ve daha az gelişmiş olan öteki ulusları ilkönce siyasî bakımdan, sonra da iktisadi bakımdan hâkim ulusun boyunduruğu altına aldığı birçok uluslardan teşekkül etmiş devletler» dir. «Doğu'nun bu karma devletleri, uluslararası çatışmaların, millî hareketlerin, millî meselenin ve onun çözülmesi için çeşitli tarzların ortaya çıkmasını sağlayan ulusal baskının vatanı olmuşlardır.» (s. 98-99).

c) Emperyalist dönemde millî meselenin uluslararası mesele haline gelişi

Stalin'i okumaya devam edelim: «Ulusal baskının ve buna karşı mücadele araçlarının gelişmesinin ikinci dönemi, ...kapitalizmin, ...ulusal devlet çerçevesinden taşarak... emperyalizmin ortaya çıktığı dönemle ilgilidir.» (s. 99). «...her iki dönemde de uluslar baskıya ve zulme uğrarlar; her iki dönemde de millî savaş, günün savaşıdır ve millî mesele çözülmemiştir. Ama bu iki dönem arasında bir fark vardır. O fark şudur ki, birinci dönemde millî mesele ayrı ayrı ele alınan çok uluslu devletlerin içinden çıkmaktadır ve çoğunluğu Avrupalı olan az sayıda ulusu kucaklamaktadır; ikinci dönemde ise, devletin iç meselesi olmaktan çıkan millî mesele, bir çok devletleri ilgilendiren bir mesele haline gelmekte» dir (s. 100). «...daha önce ancak kültürlü uluslar arasında bir önem taşıyan ulusal mesele, ...sömürgeler genel meselesiyle birbirine karışıyor.» (s. 100). «Leninizm, ...beyazı siyahtan, Avrupalıyı Asyalıdan, emperyalizmin «medenî» esirini «medenî olmayan» esirinden ayıran duvarı yıktı ve böylece millî meseleyi, sömürgeler meselesine bağladı. Böylelikle millî mesele, özel bir mesele, devletin bir iç meselesi olmaktan çıktı, uluslararası genel bir mesele halinde, tâbi ülkelerin ve sömürgelerin ezilen halklarının

d) Proletaryanın öncülüğünde «millî demokratik devrim»

Başrolü, emperyalist baskıdan ve sömürüden en fazla müteessir olan sınıflar oynayacaktır. Bugün bu sınıf, nihaî devrimin temel gücü olan proletaryadır. Proletarya, ulusal kurtuluş için devrimi başarıya ulaştırmak amacıyla giriştiği savaşta, anti-emperyalist cepheyi aynı zamanda anti-feodal cepheyle genişleterek, ülkenin en kalabalık nüfusunu teşkil eden köylü kitlelerini devrimci hareketin saflarında birleştirir. Bununla da yetinemez; yarı-proleter unsurları, şehir küçük-burjuvazisinin devrimden yana kazanılabilecek unsurlarını, mahallî burjuvazinin millî niteliğe sahip kesimini ulusal kurtuluş savaşı cephesinde toplar.

Kapitalizmin gelişmekte olduğu, feodalizmin mevcut bulunduğu bir ülke için doğru olan bu kuvvetlerin tertibi plânı, henüz feodal aşamada bulunan ve millî burjuvazinin teşekkül etmediği ve fakat yabancı sermayenin girdiği yol, maden vs. alanlarında proletaryanın ve küçük-burjuvazinin teşekkül etmeye başladığı ülkelerde değişecek, fakat hangi halde olursa olsun, ulusal kurtuluş savaşının cephesi çok büyük bir güç olan emperyalizme karşı en geniş şekilde hazırlanacaktır (bkz: Mao Çe-Tung **Emperyalizmle Mücadele;** Vo Nguyen Giap, **Halk Ordusu, Halk Savaşı;** Lin Piao, **Yaşasın Halk Savaşının Zaferi).**

Fransız emperyalizmine karşı direniş savaşında kuvvetlerin tertibi konusunda izlenen politikayı Giap şöyle naklediyor: «Bu durumda, millî unsur, birinci derecede önemliydi. Fransız emperyalizmiyle savaşmak için tüm ulusu, bütün devrimci sınıfları, yurtsever unsurları birleştirmek, Ulusal Güçbirliği Cephesini güçlendirmek ve genişletmek zorunluydu. Partımiz halkı birleştirme politikasında büyük başarılar kazandı. Başkan Ho Şi Minh'in ortaya attığı 'Birlik, birlik ve geniş birlik - zafer, zafer ve büyük zafer' şiarı, büyük bir gerçek halini aldı. Ülkemizdeki anti-emperyalist Ulusal Güçbirliği Cephesi, bir sömürgedeki en geniş millî cepheye örnek oldu.» (20)

«Bütün halkın birleşmiş» olması, ulusal kurtuluş savaşının, kendi içinde, aynı zamanda bir sınıf mücadelesine bürünmemesi demek değildir. Aksine. Ve ulusal kurtuluş savaşı, anti-feodal sloganla ortaya çıktığı andan itibaren bir sınıf mücadelesi niteliğine büründüğünü açıkça ilân etmiş demektir. Giap diyor ki: «Komünist Partisinin önderliğinde millî kurtuluş için devrim, demokratik devrim çizgisinden asla sapmadı. Anti-emperyalist hedef, diğerinden daha önemli olduğu halde, anti-feodal hedefle birlikte yürütüldü.» (20)

Ulusal kurtuluş savaşı için en geniş şekilde bir halk cephesi kurulmuş olması, bu cephenin sınıf mücadelelerinden arınmış bir cephe olduğu anlamına gelmez, aksine gerek cepheyi meydana getiren kuvvetler, gerek kuvvetlerin tertibi, bu cephenin sınıf mücadeleleri esası üzerine kurulmalarını zorunlu kılar. Emperyalist dönemde, devrimin nihaî ve dolayısıyla temel gücü olan proletarya, köylü kitlelerini ulusal savaş cephesine çekebilmek ve emperyalizmin yörüngesindeki feodal unsurlara karşı mücadele edebilmek için, anti-emperyalist mücadeleyi aynı zamanda anti-feodal sınıf mücadelesiyle birleştirmekte, ve o zaman ulusal savaş niteliği gereği, «millî demokratik devrim» olmaktadır. **'Millî', çünkü 'millî bağımsızlık için mücadele'; 'demokratik', çünkü 'yarı-köle köylünün feodal baskıdan kurtarılarak siyasî bağımsızlığa kavuşması için mücadele'; ve 'devrim', çünkü 'içerde feodal üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması, dışarda emperyalizmin yenilmesi.'**

e) Sömürge ve tâbi ülkelerde proletaryanın milliyetçiliği ve enternasyonalizmi.

(Ulus'un meydana gelmesi için, diğer şeyler yanında, 'iktisadî yaşantı birliği' nin de mevcut olması gerektiğine göre), bünyesinde henüz feodal unsurları barındıran bir ulusun, ekonomik ve kültürel birliğini tam olarak kurabilmesi, yani iç-organizmada uluslaşmanın tamamlanabilmesi, ancak, (mahallî üretim birimleri ve mahallî pazarlar halinde kümelenmiş olan) feodal unsurların parçalanması ve temizlenmesi ile mümkündür. Yani, anti-feodal mücadele, uluslaşmanın ayrılmaz bir parçasıdır; başlangıçta, burjuvazinin başrolü oynadığı bu demokratik görev (burjuva demokratik devrim), bugün proletaryanın öncülüğünde yürütülen anti-emperyalist savaşın anti-feodal savaş ile birleştirilmesiyle (millî demokratik devrim) başarılmış olacaktır. Yani sömürge ve tâbi ülkelerde, proletarya, ulusallaşma evriminin tamamlanmasının öncüsüdür, dolayısıyla **derin bir milliyetçilikle donatılmış olmak gerekir.** Aynı şekilde, proletarya, anti-emperyalist savaşın, millî bağımsızlık için devrimin öncüsüdür ve gene derin bir milliyetçilikle donatılmış olmak gerekir. Proletarya, anti-feodal mücadele olan demokratik devrim yoluyla ulusallaşma evrimini tamamlarken yàni 'milliyetçi' iken, aynı zamanda, 'demokratik' devrimi izleyerek sosyalizme gidecek yol üzerindeki engelleri de kaldırmış olduğu için nihayette **'enternasyonalist' niteliğini kendi geleceği içinde muhafaza etmiş olur.** Proletarya, anti-emperyalist savaşı, millî bağımsızlık için devrimi yürütürken yani 'milliyetçi' iken, aynı zamanda, dünya kapitalist sistemi olan emperyalizmin yıkılmasına, parçalanmasına yardım etmiş olmakla da 'enternasyonalist' niteliğini kendi geleceği içinde muhafaza etmiş olur.

Yazımızın konusuna dönelim: sömürge ve tâbi ülkelerde, işçi sınıfı, «bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar ve ezilen uluslar birleşiniz» ilkesi içinde hareket ederler ve bununla birlikte, ve bu ilkenin temeline bağlı kalarak 'millî demokratik devrim' in temel gücünü meydana getirirler. Yani «bütün ülkelerin işçileri birleşiniz» ilkesi, Türkiye'de, işçi sınıfının millî temelden yoksun bırakılması, 'vatan' temelinden yoksun bırakılması anlamında değildir, aksine, üzerine düşen millî demokratik devrimi gereğiyle başarabilmesi için kendisini derin bir milliyetçilik ve derin bir vatanseverlikle donatmış olmak gerekir.

Marx der ki: «(Sosyalistler) işçi sınıfının hemen o andaki çıkarları için savaşır, ama aynı zamanda hareketin geleceğini de savunurlar.»

İşçi sınıfının 'millî' niteliğinin bağrında 'enternasyonalist' eğilim, yalnız hareketin geleceğini savunma yönünden değil, aynı zamanda, 'millî' hareketin içinde, daima ve her zaman pratik bir değeri olmasındadır. Bu, aynı zamanda, şu anlama da gelir, emperyalist dönemde, **'enternasyonalizm' ile 'milliyetçilik' değil birbirleriyle çelişmek, birbirlerini tamamlayan ve pekiştiren eğilimlerdir. Milliyetçilik olmadan emperyalizmi zayıflatan ve proletaryayı güçlendiren ulusal kurtuluş savaşları verilemez, ve enternasyonalist eğitim olmadan emperyalizme karşı ortak cephe sağlanamaz, ve gene enternasyonalist eğitim olmadan** ulusların şoven-milliyetçiliği, burjuvazinin kendi çıkarları için ulusları birbirlerine kırdırtmaları önlenemez. Başka bir halk tarafından ezilen bir halk hür değildir ve Marx şöyle der: «Başka bir halkı ezen bir halk hür olamaz.» (21)

Ulusların ayrılma (milliyetçilik) ve ulusların kaynaşma (enternasyonalizm) dönemleri, gerek zaman bakımından, gerek öz bakımından ayrı aşamaları ifade eder. Sosyalizmin bir veya birkaç ülkede zaferi, ulusların ayrılma ve bağımsız devlet olma dönemleridir. Sosyalizmin bütün ülkelerde zaferinden sonra, ulusların kaynaşma devri başlayacaktır (bkz: **Marksizm ve Millî Mesele,** s. 149-150).

Birinci aşamada, yani ulusların ayrılma, bağımsız devlet olma dönemlerinde, «Ezen ülkelerde işçilerin enternasyonalist eğitiminin ağırlık merkezini, zorunlu olarak ezilen ülkelerin ayrılma ve bağımsız devlet olarak mevcut olma hürriyetinin propagandası ve savunması teşkil edecektir.» (Lenin). (22)

f) Enternasyonalistlik ve vatanın savunulması

Japonya'ya karşı anti-emperyalist savaş döneminde, 1938'de, Mao Çe-Tung, «vatanseverlik ve enternasyonalizm» konusunda şöyle yazıyordu:

«Enternasyonalist olan bır sosyalist, aynı zamanda, bir vatansever olabilir mi? Biz inanıyoruz ki, olabilir, üstelik olmalıdır da. Vatanseverliğin özel kapsamı, tarihî şartlar tarafından belirlenir. Japon saldırganlarının ve Hitler'in 'vatanseverliği' var ve bir de bizim vatanseverliğimiz var. Sosyalistler, Japon saldırganlarının ve Hitler'in 'vatanseverliğine' azimle karşı koymalıdırlar... Mümkün olan her yolla, Japon saldırganlarının ve Hitler'in yenilgisini sağlamak, Japon ve Alman halklarının yararınadır, ve yenilgi ne kadar kesin olursa, o kadar iyi olur. İşte Alman ve Japon devrimcilerinin yapması gereken şey budur ve yaptıkları şey de budur. Çünkü Japon saldırganlarının ve Hitler'in açtığı savaşlar, dünya halklarına olduğu kadar, kendi halklarına da zarar vermektedir. Çin'in durumu ise farklıdır, çünkü o, saldırının kurbanıdır. Bu yüzden, Çin komünistleri vatanseverliği, enternasyonalizm ile birleştirmelidirler. Biz şimdi enternasyonalistiz ve aynı zamanda vatanseveriz ve sloganımız şudur, 'Saldırganlara karşı vatanı korumak için savaşalım.' Bizler için, bozgunculuk bir cinayet, direniş savaşında zafer uğruna çalışmak kaçınılmaz bir görevdir. Çünkü ancak anavatanın savunması için savaşmakla, saldırganları yenebilir ve millî kurtuluşa varabiliriz. Ve ancak millî kurtuluşa ulaşmakla proletaryanın ve diğer emekçi halkın kendi özgürlüklerine kavuşmaları mümkün olacaktır. Çin'in zaferi ve istilâcı emperyalistlerin yenilgisi, diğer ülkelerin halklarına destek olacaktır. Bundan dolayı, millî kurtuluş savaşlarında, enternasyonalizm uygulanmış oluyor. Bu sebeple, devrimciler, inisiyatiflerini tam olarak kullanıp cesaret ve azimle milli kurtuluş savaşı cephesine koşmalı ve silâhlarını Japon saldırganları üzerinde denemelidirler.» (23)

Ulusların ayrılma, bağımsız devlet olma aşamalarında, enternasyonalizm, 'vatanın savunulmamasını' değil, tersine, 'vatanın savunulmasını' ve ulusların ezilmekten, sömürülmekten, ulusal baskılardan kurtarılmasını, sömürge ve tâbi ülkelerin emperyalizmin ihtiyat kuvvetleri olmaktan çıkarılmasını ve emperyalizmin zayıflatılmasını ister. Ve enternasyonalizm, bu dönemde, ulusal kurtuluş savaşlarının, gelişmiş ve kapitalist ülke proletaryası ile sosyalist ülkeler proletaryası tarafından desteği ve sosyalist ülkeler arasında ulusal baskının (ulusal farkların değil) ortadan kaldırılması ile ifade edilir.

Stalin, sosyalist devrim içinde 'vatanın savunulması' ilkesinin ortadan kalktığını iddia edenlere şu cevabı verir: «Ulusların kendi kaderlerini serbestçe tâyin etme ve 'vatanın savunulması' ilkelerinin; yükselen sosyalist devrim şartları içinde olayların gelişmesi sonucu, ortadan kalktığını söyleyenler var. Gerçekte ortadan kalkan ne ulusların serbestçe kaderlerini tâyin etme hakkıdır, ne de 'vatanın savunulması' ilkesi; ortadan kalkan bunların burjuvaca yorumlarıdır.» (24)

«İki türlü savaş ... vardır. Biri devrimci, halkçı ve haklı; diğeri karşı-devrimci, halka karşı ve haksız.» (25) «Sömüren ve ezen sınıf ve ulusların» savaşı, haksız savaşlardır; «sömürülen ve ezilen sınıf ve ulusların» savaşı, haklı savaşlardır. (26) Sosyalistler, her savaştan yana değildirler, bu doğrudur; emperyalist savaşların, şoven-milliyetçiliğin doğurduğu savaşların karşısındadırlar; fakat sosyalistler, «Bir baskıya karşı sosyalist ya da demokratik mücadeleyi amaç bilen savaşlardan yanadırlar.» (27)

V. — SOSYALİST ULUSLAR VE KAYNAŞMA

Yükselen kapitalist çağın tarihî bir kategorisi olan ulus, sosyalist çağda ne olacaktır? Yani sosyalist üretim ilişkileriyle birlikte, ulus ne olacaktır? Stalin, ulus'u şöyle tanımlar: «Ulus, dil, toprak, iktisadî yaşantı birliğinin ve ortak kültür biçiminde beliren ruhî şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihî olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluktur». Demek oluyor ki, ulusların ortadan kalkması, kaynaşması bütün ulusların ortak bir dili, bütün ulusların ortak bir toprağı, bütün ulusların ortak iktisadî yaşantı birliği ve bütün ulusların ortak kültür biçiminde beliren ruhî şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihî olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluk olmasıyla mümkündür.

Bu, sosyalizmin birkaç ülkede kurulmasıyla veya sosyalizmin bütün dünyada zaferinden sonra hemen gerçekleşecek midir? Stalin, sosyalizmin bütün dünyada zaferinden sonra, 'ulusların ve ulusal dillerin yok olacağını' sanmanın yanlış olduğunu söyler ve sosyalizmin dünya ölçüsünde zaferinden sonra, **burjuva ulusların** enkazı üzerinde, aralarında ulusal baskının ve düşmanlığın bulunmadığı **sosyalist ulusların** doğacağını yazar (bkz: **Marksizm ve Millî Mesele,** s. 147). Ulusların ortadan kalkması ile, uluslar arasındaki baskıların ve çelişkilerin ortadan kalkmasını birbirine karıştırmamak gerekir. Sosyalizmin bütün ülkelerde zaferinin birinci döneminde uluslar ortadan kalkmayacak, **uluslar arasında baskıların ve çelişkilerin, düşmanlıkların olmadığı sosyalist uluslar kurulmuş olacaktır. Ancak bu dönemin ikinci aşamasında, kapitalist dünya ekonomisinin yerine sosyalist dünya ekonomisi kurulduktan sonra, kaynaşma başlıyacaktır. Bu konuda Stalin'i dinliyelim:**

«Ve işte Lenin'in ötekı tezi ... : 'Halklar ve ülkeler arasında, uzun süre proletarya önderliğinin evrensel ölçüde kurulmasından sonra bile sürecek olan, ulus olarak ve devlet olarak farklar bulundukça, bütün ülkelerin uluslararası sosyalist işçi hareketinin taktik birliği, bu ayrılıkların silinmesini değil (şu anda anlamsız bir hayaldir), ulusal özelliklerin yok edilmesini değil, söz konusu farkların ayrıntılarını duruma uygun olarak değiştiren ulusal özelliklere ve her devletin özelliklerine uygun geldiği için de onları adapte eden **temel** ilkelerini uygulamak.' (V. İ. Lenin). ... Bu aktarılan parçalardan çıkan sonuç şudur ki, ilk önce Lenin, ulusal ayrılıkların yok olması ve ulusların kaynaşması sürecini, sosyalizmin tek bir ülkede zaferi döneminde değil, ancak onu izleyen dönemde, yani bir dünya sosyalist ekonomisinin temellerinin atılmış olacağı, sosyalizmin bütün ülkelerde zaferi döneminde düşünmektedir. Aktarılan bu parçalardan çıkan bir başka sonuç da, Lenin'in, ulusal farkların sosyalizmin tek bir ülkede zaferi döneminde ortadan kalkacağını düşünmeyi 'saçma bir rüya' olarak nitelendirmesidir. ... Ulusal farkların kaldırılmasının ve ulusal dillerin yok olmasının, dünya emperyalizminin yenilgisinden hemen sonra bir hamlede, örneğin tepeden alınma bir kararname ile mümkün olacağını düşünmek yanlış olur. Bundan büyük bir yanılgı olamaz. Yukardan bir kararname ile zorbalık yoluyla ulusların kaynaşmasını sağlamaya kalkışmak, **emperyalistlerin oyununa gelmek,** ulusların kurtuluş dâvasına kötülük etmek, uluslar arasında kardeşçe işbirliğini örgütlendirme dâvasını toprağa gömmek olur. Böyle bir siyaset, Çarlık yönetiminin ruslaştırma siyaseti gibi bir şey olur. Herhalde biliyoruz ki, bu cinsten bir ulusal intibak siyasetine, halk düşmanı karşı-devrimcilerin siyaseti olarak, felâket getiren bir siyaset olarak, Marksizm-Leninizm ideolojisinde yer yoktur. ... Sosyalizmin bütün ülkelerde zaferi döneminin birinci aşamasının, ulusların ve ulusal dillerin yok oluşunun başlangıcı olacağını sanmak yanlış olur. Tam tersine, ulusal baskıların kesin olarak tasfiye edileceği bu birinci aşama, daha önce ezilmekte olan ulusların ve ulusal dillerin açılıp gelişmesi aşaması, uluslar arasında fark eşitliğinin uygulanması aşaması, karşılıklı ulusal güvensizliğin ortadan kaldırılması aşaması, uluslar arasındaki bağların kurulması ve sıklaştırılması aşaması olacaktır.» (28)

Anlaşılıyor ki, kaynaşma, vatanın çiğnetilmesi, ulusun ezilmesi, ulusal farkların dıştan veya içten zorla tahribi değil, sosyalist nitelikte ekonomik bir işbirliği temeli üzerinde, insanlığın genel bir kültüre ulaşarak, uluslar arasındaki farkların kendiliğinden eriyip, kaybolmasıdır. Bu ise, değil önümüzdeki mesele, sosyalizmin bütün ülkelerde zaferinden hemen sonraki mesele bile değildir. Tâbi bir ülkenin önündeki devrimci mesele, ülkenin emperyalizmin baskısından ve sömürüsünden kurtarılması, bağımsız devlet olması, kendi kaderini bizzat kendisinin tâyin etmesidir. İster 'millî bağımsızlık savaşı' veya 'millî demokratik devrim', ister bunu takip eden 'sosyalist devrim' olsun, hiç birisi 'vatanı olmayan bir sosyalizm' önermemektedir; ve «bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar ve ezilen uluslar birleşiniz» ilkesinin anlamı, 'vatansız bir sosyalizm' kurmak değil, emperyalizmi zayıflatma ve yenme ve emperyalist 'bütün' den koparak ayrılma, 'bağımsız ulusal bir devlet' olmadır.

---

(1) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **Sol Yayınları, Ankara 1967, s. 136-137.**
(2) **Lenin,** Marksizmin Kaynağı, **Gün Yayınları, İstanbul 1967, s. 42-43.**
(3) **Aynı eser, s. 82.**
(4) **Karl Marx,** Kapitalizm Öncesi Ekonomi Şekilleri, **(Manifesto'dan), Sol Yayınları, Ankara 1967, s. 166.**
(5) **Aynı eser, s. 162.**
(6) **Lenin,** Marksizmin Kaynağı, **s .41.**
(7) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 21-22. Ayrıca bkz: Muvaffak Şeref,** Türkiye ve Sosyalizm, **İstanbul 1968, s. 38'de yazar, Stalin'in görüşüne katıldığını belirttikten sonra bazı Marksistlerin kapitalizm-öncesi dönemlerde de ulusların ortaya çıktığını iddia ettiklerini belirterek, bu yazarlara dair kaynaklar gösteriyor. İddianın kaynaklarını tam olarak bilmediğimiz için, iddiayı burada tartışamayacağız).**
(8) **Aynı eser, s. 21-22. (Ve devam eden sayfa numaraları bu esere yani** Marksizm ve Millî Mesele'**ye aittir).**
(9) **Aynı eser, s. 135-136.**
(10) **Bkz: Josef Stalin,** Leninizmin İlkeleri.
(11) **Lenin,** Marksizmin Kaynağı, **s. 119.**
(12) **Aynı eser, s. 89.**
(13) **Mao Çe-Tung,** Teori ve Pratik, **Sol Yayınları, Ankara 1966, s. 13.**
(14) Pekin Moskova Çatışması, **Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara 1967, s. 16.**
(15) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 24.**
(16) **Aynı eser, s. 26.**
(17) **Karl Marx,** Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, **1848-1850, Sol Yayınları, Ankara 1967, s. 158.**
(18) **Karl Marx,** Ücretli Emek ve Sermaye, **Sol Yayınları, Ankara 1966, s. 21.**
(19) **Karl Marx,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 134.**
(20) **Vo Nguyen Giap,** Halk Ordusu, Halk Savaşı, **Sol Yayınları, Ankara 1968, s. 78.**
(21) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 136.**
(22) **Aynı eser, s. 139.**
(23) **Mao Çe-Tung,** Emperyalizmle Mücadele, **Sol Yayınları, Ankara 1967.**
(24) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 95-96.**
(25) **Vo Nguyen Giap,** Halk Ordusu, Halk Savaşı, **s. 32.**
(26) **Bkz: aynı eser, s. 32.**
(27) **Lenin,** Seçme Yazılar, **Gerçek Yayınevi, İstanbul 1966, s. 31.**
(28) **Josef Stalin,** Marksizm ve Millî Mesele, **s. 152, 153, 154.**

Bir Soruşturmanın Düşündürdükleri

Bir şiir soruşturmasının yanıtları yayınlanıyor AKŞAM'da. Hayati Asılyazıcı'nın düzenlediği bu soruşturma, ilk bakışta tok bir soru niteliğini taşıyorsa da içine türlü sorunların tepili olduğu, hemen gözümüze çarpıveriyor.

«Nazım Hikmet'in şiirlerinin yeniden yayınlanması...» diye başlıyor soruşturma. Nazım'ın bütün şiirleri eskiden yayınlanmış değildi ki... Kitap haline gelmiş olanları 1937 ye kadar üçü beşi geçmiyordu. 1937 den sonra cezaevinde yazdıkları, İbrahim Sabrı, Mazhar Lütfü gibi takma adlarla, Yeni Edebiyat, Ses, Yürüyüş dergilerinde zaman zaman yayınlanmıştı. Kendi adıyla Baştan, Nazım Hikmet dergilerinde de çıkmıştı, bir o kadar şiir... Ne de olsa bunlar, yedi sekiz cildi bulacak olan yapıtlarının ancak bir iki cildini dolduracak nicelikteydi. Bu yayınlananlara tape edilip de elden ele dolaşanları da eklersek şiirle uğraşanlarca Nazım'ın hiç de bilinmiyen bir şair sayılmaması gerekir.

Eskiden, basılsın, yeniden basılsın bu şiirler, gerçek olan Nazım'ın her çağda okuyucu bulabilmesi, yalan yanlış da olsa yıllarca elden ele dolaşan kopyalarla aydınları besleme olanağına ulaşmış olması... Bunda, sanatının gücü kadar, uğradığı haksızlığın, toplumcu anlayışının, bir mit haline getirilmiş olmasının etkisi büyüktür. Nazım'ı okuyanların hattâ sevenlerin, yalnız şiir beğenesiyle ona bağlandıklarını ileri süremeyiz. Memleket gerçeklerini ustaca dile getirişi, Anadolumuzun kişileriyle verişi, Kurtuluş Savaşımızı koşulları içinde yerine oturtuşu, henüz ne olduğu o zamanlar iyice bilinmeyen bir dünyadan haber getirişi onu hak ettiği sevgiye kavuşturmuştur denebilir.

Demek istiyorum ki, bu büyük sanatçı, kuşaklar üzerine etken olmak için, bütün kitaplarının kucak kucak yayınlanmasını beklenmiş değildir. Eğer toplumcu şiir akımı son yıllarda artmışsa, Nazım'ın kitaplarının bile kucak kucak yayınlanmasını gerektiren koşulların etkisiyle artmıştır. Nazım'ın bol miktarda yayınlanan kitapları, gelişen toplumsal koşullarla daha da yaygın bir etki alanı bulacaktır. Demem şu kısaca, Nazım, son yıllarda furya halinde yayınlanan şiirleriyle ancak bir ortamın kendisini büyük ölçüde kabul etmeye hazır olduğu gerçeğini açığa vurmuştur. Ama bu ortamın oluşumunda bütün toplumsallar, koşullar arasında Nazım'ın sanatının, davranışının ve kişiliğinin de büyük bir payı yok değildir.

Asılyazıcı'nın soruşturmasındaki: «Son otuz yıl içinde kabul edilmiş değerlerin gözden geçirilmesi zorunluğu» na bir zorunluk daha ekliyeceğim:

Son otuz yıl içinde çeşitli nedenlerle ortaya çıkmamış, ya da ortaya çıkıp da unuturulmaya çalışılmış değerlerin de gözden geçirilme zorunluğu...

Bu da bir gerçek.

Bu savı pekiştirmek için 1940 - 1950 kuşağı içinden rahatça beş on ad sıralanabilir. Bu süreyi 1955'e kadar da uzatabiliriz. Bu kuşak, (Ne Baki Suha kuşağıdır, ne de kendisi hariç Mehmet Kemal'in acılı kuşağı) baskıları, yaşam koşullarının ağırlığını hiçe sayarak sanatçıya yakışan göreve sarılmıştır bu kuşak. Bir «değer» olsalar da, değer olmaktan alıkonulmuş da olsalar, bu ozanları teker teker gözden geçirme zorunluğundan söz etmek istiyorum. Çağın basın savcılarına fazla bir şey dediğim yok. Türk Ceza Kanununda bazı maddeler varken biri çıkıp ister istemez yazılan şiirlerin, hikâyelerin altını kırmızı kalemle çizecektir. Ama aydın denilen kâğıtla, kalemle oynayan biri çıkıp da kara mürekkeple ozanların adlarını, yapıtlarını karalamaya kalkarsa sanatçı yıllar geçse de ,çağlar değişse de bu aydın geçinenleri bağışlamaz. Dergicilerden, antaloji düzenliyenlerden, eleştirmenlerden, edebiyatçı geçinenlerden çok adlar sıralayabilirim, olaylarla birlikte...

Türk şiiri, artık toplumculuk niteliğini bir tür olarak değil, kendi niteliği ve içeriği olarak benimsemiştir. Bu açıdan şiirimizi yeniden gözden geçirip değerlendirme zorunluğu vardır. Bir sömürü düzeni içinde gelişememiş, sömürge haline getirilmiş bir ülkenin sanatçıları üzerinde dururken yalnız yıpranmış estetik kurallarla yetinmenin, biçimsel oyunlarla sanat olayını geçiştirmenin olanaksızlığını da koyma zorunluğu var ortada. Nazım'ın kitaplarını seve seve karıştırırken, şiirin mi topluma, toplumdaki gelişmelerin mi şiire etken oluşu uzun yıllar tartışma konusu olduğunu yeniden anımsayabiliriz. Nazım'ın topluma etkide bulunuşunu, ozanlara etkide bulunarak, onun gibi şiir yazmalı, anlamında düşünmenin yersizliğine işaret etmeden geçemiyeceğim. Kendisi gibi şiir yazmaya kalkışanlara nasıl kızdığını son çıkan mektuplarından anlayabiliriz. Bütün bu bol ürünler, büyük bir sanatçının, toplum sorunlarını, yeryüzünün toplumsal, tutumsal olaylarını, savaşı, barışı, insan sevgisini, halkımızın bir adım daha ileri gidebilmesi için harcamak zorunda olduğu çabayı, alınterini, sömürüyü, nasıl ustaca işlediğini gösteren canlı belgeleri... Onun getirdiği biçimle, değindiği konuları yeniden anlatmaya kalkışırsak en azdan Nazım'ı anlamadığımızı koyarız ortaya. Her çağın getirdiği yeni gerçekler olacaktır. Ozan bu gerçekleri arayıp bulmak, yepyeni biçimler içinde halka vermekle görevlidir. Bu gerçekler karşısında, ilcri bir sanatçıya yakışır biçimde davranmalı, ozanlığı kutsal bir görev bilmeli, ülküsü için yoğrulmuş sanatı uğruna çok şeyleri göze almalıdır.. Nazım'ı örnek olarak almak, yazdığı şiirleri çoğaltmak demek değildir. O zaman bu soruşturmaya katılıp da «Son otuz yıl içinde değerini kabul ettirmiş (kime?) beş on şair varsa, bunlar varlıklarını Nazım Hikmet gibi yazmamaya borçludur.» diyen bir ozana hak kazandırmış oluruz sonra.»

R. I.

Ulusal Cephe ve bir kitap üzerine

Alpaslan BERKTAY

Bütün ulusal güçlerle birleşmeye burun kıvırmanın «Hızlı sol» sayıldığı, sosyalizmin demogojisinin alıp yürüdüğü şu günlerde Süleyman Ege tarafından çevrilip «Bilim ve Sosyalizm yayınları» arasında çıkan Lin Piao'nun (Yaşasın Halk Savaşının Zaferi) adlı kitabı geri kalmış ülkelerin bazı, sorunlarına özellikle antiemperyalist savaşlarına ışık tutmaktadır. Yazar şöyle diyor :

«Japonların Çin'i bir sömürge haline getirme çabaları, Çin ile Japonya arasındaki çelişmeyi temel bir çelişme haline getirdi. Şüphesiz, Çin içindeki sınıf çelişmeleri gene duruyordu. Ama bunların hepsi ikinci dereceye, hattâ daha az önemli bir duruma düşmüşlerdi.»

« (...) Wang Ming tarafından temsil edilen «sol» oportünistler, 1931'den bu yana, Japon saldırısına bir sonucu olarak Çin'in politik durumunda ortaya çıkan önemli değişikliklere gözlerini kapatmışlardı. Bunlar, Çin'in Japonya ile millî çelişmesinin keskinleştiğini, çeşitli sosyal tabakaların bir Mukavemet Savaşı istediğini inkâr ediyorlar, bunun yerine, Çin'deki bütün karşı devrimci güçleri, ara güçleri ve bütün emperyalist ülkeleri ayni sepete koyarak, bunların tek bir blok teşkil ettiklerini iddia ediyorlardı. «Sol» oportünistler, bu «kapalı kapıcılık» tutumlarında ısrar ettiler ve «hepsi de kahrolsun» biçimindeki görüşlerini inatla sürdürdüler.»

« (...) Japonya'ya karşı mukavemet Savaşı, Çin'in millî demokratik devriminde tarihî bir aşamadır. (...) **Bir sosyalist devrime geçiş, bu millî demokratik decrimin tam başarıya ulaştırılması ile mümkündür.»**

Bu konuda Mao şöyle söylüyor :

«Bir makalenin ancak ilk yarısı bitirildikten sonra ikinci yarısı yazılabilir. Demokratik devrimin azimli önderliği, sosyalizmin zaferi için bir ön şarttır..»

Millî Birleşik Cephe konusunda yazarın fikirleri şöyle:

«Bir halk savaşını kazanabilmek için, mümkün olan en geniş bir birleşik cephe kurmak ve esas yığınların tam seferberliğinin yanı sıra, birleşmesi mümkün bütün güçlerin birliğini gerçekleştirecek bir politika izlemek zorunludur.

«(...) Mllî Birleşik Cephe, Japonya'ya karşı olan bütün sınıf ve tabakları içine alıyordu. Bu sınıf ve tabakaların Japonya'ya karşı savaşa ortak çıkarları vardı ve birlikte olmalarının temelini bu ortak çıkarlar teşkil ediyordu. Ama bunların Japonya'ya karşı mukavemet etmede sağlamlık dereceleri birbirlerinden farklıydı; aralarında sınıf çelişmeleri ve çıkar çatışmaları vardı. Bundan dolayı da, Birleşik Cephe içinde sınıf mücadelesi kaçınılmazdı.»

«(...) Göreviniz, Japonya'ya karşı olan bütün sınıf ve tabakalarla birleşmek ve sadece sallantılı olan, fakat giderek müttefik olabilecekleri de kazanmağa çalışmak, bu sınıflar ve tabaklar arasındaki ilişkileri düzenlemek için doğru bir politika **izlemekti.»**

«(...) Japonya'ya karşı Millî Birleşik Cephe politikası hem, «Hep dostluk-mücadele yok» biçimindeki sağ oportünist politikadan, hem de Wang Ming'in «Hep mücadele-dostluk yok» biçimindeki sol oportünist hatalarından dersler çıkardı ve «Hem dostluk-hem mücadele» biçiminde bir politika saptandı. «Sol» hataların, Kuomintang yönetici kliği ile bozuştuğumuz zaman ortaya çıkması muhtemeldi; «sağ» hatalar da onunla birleştiğimiz zaman kendimi gösterebilirdi. «Sol» oportünizmin yenilmesinden, Japonya'ya karşı Millî Birleşik Cephe'nin kurulmasından sonra, partimizdeki ana tehlike, sağ oportünizm, ya da teslimiyet politikası idi.»

Millî Birleşik Cephe konusunda Mao şunları öne sürüyor :

«(...) Japonya'ya karşı olan bütün işçiler, köylüler, askerler, öğrenciler, aydınlar ve iş adamları birleşmeli ve Japonya'ya karşı Millî Birleşik Cephe'yi kurmalıdırlar.»

«Birleşik Cephe içinde politikamız, bağımsız ve insiyatifi elde tutan bir politika olmalıdır. Yani, hem beraberlik, hem bağımsızlık şarttır.»

«(...) **Politikamız, Birleşik Cephe'yi mümkün olan en büyük genişliğe kavuşturmaktır. Birleşmesi mümkün olan bütün güçlerle birleşme amacımızı gerçekleştirebilmeliyiz.**

Yazar, «Ülke emperyalizmin saldırısına uğradığı zaman millî bayrağı yukarıya kaldırarak, ülke nüfusunun yüzde doksandan fazlasını meydana getiren vatansever ve antiemperyalist halkı kendi etrafında toplamak»tan bahsediyor. Ancak böylelikle, bütün olumlu unsurlar seferber edilebilir, birleşmesi mümkün bütün güçlerle birleşilebilir ve tüm ulusun ortak düşmanı azamî derecede tecrit edilebilir. **«Eğer millî bayrağı bir yana atar da, «kapalı kapı»cılık yolunu benimser ve böylece kendimizi tecrit edersek, önderlik etmek ve halkın devrim dâvasını geliştirmek söz konusu olamaz ve bu, gerçekte, düşmana yardım etmek, kendimizi yenilgiye sürüklemek olur.»**

Yazar, «Birleşik cephedeki çeşitli sınıflar arasında farklılıklar olduğundan, ilerici güçleri geliştirmek, ara güçleri kazanmak ve gerici güçlere karşıkomak için doğru bir politika» gerekliliğini savunuyor ve «Halk savaşına öncülük eden sınıflar değişebilir» diyor.

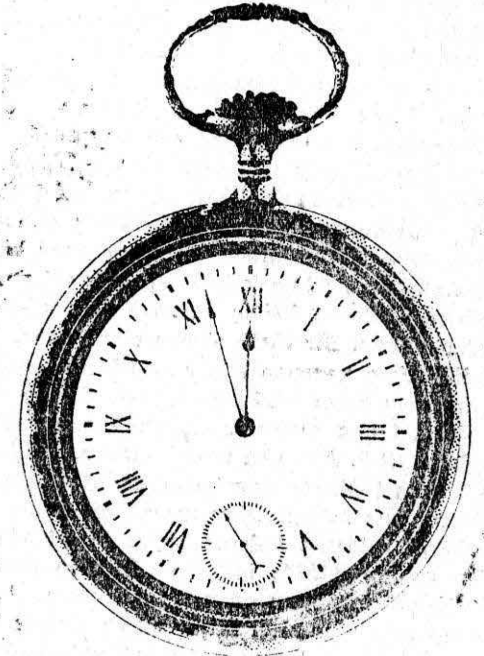
«(...) **Sosyalist devrim, ancak millî demokratik devrimin tamamlanmasından sonra mümkün olacaktır. Millî demokratik devrim ne kadar pekişmişse, sosyalist devrimin şartları da o kadar elverişli olacaktır.** Bu millî demokratik devrim aşamasında baş düşman emperyalizm ve onun uşaklarıdır. **Emperyalizme ve onun uşaklarına karşı mücadelede, millî burjuvazi ve bütün vatansever şahsiyetler içinde olmak üzere, bütün antiemperyalist vatansever güçleri ayni zafta birleştirmek zorunludur... Bu iki aşamayı, yani millî demokratik devrim ile sosyalist devrimi birbirine karıştırmak çok zararlıdır.»**

«Her ikisini de bir hamlede başarmak» yolundaki hatalı fikirleri eleştiren Mao **«Bu ütopik fikrin emperyalizme ve onun uşaklarına karşı mücadeleye, zamanımızın bu en âcil mücadelesine, ancak zarar vereceğini» belirtmiştir.**

Yazar bu **«tek devrim teori»** demekte ve bunun, bunun, **millî demokratik devrimin ilerlemesini engelleyici olduğunu ileri sürmektedir.**

Ve şu sonuç çıkarılıyor :

«(...) Dünyada devrim isteyen, bağımsızlık ve barış isteyen her ülke, ya da halk, mücadelesinin ilk hamlesini Amerikan emperyalizmine karşı yöneltmekten başka yol tutamaz. **Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'nın devrimci halkları ile A.B.D.nin bayraktarlığındaki emperyalistler arasındaki çelişme, çağdaş dünyanın temel çelişmesidir.**



Reşat Fuat

Baraner'in ardından...

Dr. M. Hulûsi DOSDOĞRU

Toplumculuğun memleketimizde serpilip gelişmesini, Türk emekçilerinin sınıf bilincine ulaşmasını sağlamak için son nefesine dek canını dişine takarak çalışmış bir devrimci aydındı O. Bu yüzden, ömrünün üçte birini zindanlarda tüketmiş, akıl almaz işkenceler çekmiş, bütün kişisel çıkarları ve dünya nimetlerini tepmişti.

İstanbul Darülfününunda Yüksek Öğretmen Okulu matematik öğrencisi olarak öğrenimini sürdürdüğü yıllar, Batılı emperyalistlerin yurdumuzu hayasızca sömürüp yağmaladığı o karanlık Mütareke dönemine rastlar

Reşat Fuat, öğrenciliği sıralarında, Yüksek Öğrenim Öğrenci Birliği Başkanı olarak, İstanbul'da arkadaşlariyle birlikte emperyalizme karşı gösteri mitingleri düzenlemiş; sözde Anadolucu geçinen, aslında İngiliz emperyalizminin savunucusu Halife Vahdettin'in yardakçısı, sağcı ve gericilerle çatışmış; Anadolu'daki Millî Kurtuluş Hareketi'nin ön kıvılcımları sayılan, halkın silâha sarılarak emperyalizme karşı direnmelerini desteklemiştir. Daha o zaman, Reşat Fuat Baraner, emekçi-aydın işbirliğinin gerçekleşmesi için çalışmış, Almanya'ya öğrenimini ilerletmek için gittiğinde Spartakistlere katılmıştır.

Baraner, Marksizmi derinlemesine kavramış, bilimsel sosyalizmin teori ve pratikte en güvenilir öğreticilerinden biri olmuştur.

Dünyada emperyalizme karşı ilk Millî Kurtuluş Savaşını yürütmüş ve başarıya ulaşmış bir millet olduğumuz halde, aradan yarım yüzyıl geçmeden, nasıl olup da yine aynı emperyalizmin kucağına düştüğümüzü konuşurken, Reşat Fuat Baraner, Kurtuluş Savaşı sonrası yıllarına ait iki anısını anlatırdı.

Bunlardan biri; Yunan İzmir'den denize döküldükten hemen sonra olmuş. Bozguna uğrayıp kaçışan Yunan askerlerinin peşine takılarak kendilerini Yunanistan'a dar atan Rumların mallarına hükümetçe el konulana kadar, büyük bir talan olmuş. O sırada yönetimin başında bulunanlardan bir bölük çıkarcı bu yağmalamadan aslan payını kapmışlar. Atatürk bunu öğrenince çok kızmış. Katarlar dolusu Ankara'ya taşınan yağma eşyayı istasyonda karşılamış. Vagonlardan indirttiği sayısız lüks mobilyayı tepeleme meydana yığdırtıp üzerlerine gaz döktürerek ateşe vermiş ve hepsi yanıp kül oluncaya kadar yangının çevresinde elinde tuttuğu kamçısını çizmelerine vura vura ve çevresindekilere :

— Sizde hiç utanmak arlanmak yok mu? Bu yoksul millet bu savaşı bunun için mi yaptı? diye çıkışmış durmuş.

Reşat Fuat Baraner'in, niye bir süre sonra emperyalizmin kucağına düştüğümüzü açıklayan ikinci anısı da şu :

Baraner Berlin'de öğrenci iken, Türkiye Cumhuriyetinin ilk Berlin Büyükelçiliğine Kemalettin Sâmi Paşa getirilmiş. Hükümet Kurtuluş Savaşından sonra, genç Cumhuriyet ordusuna çekidüzen vermek, silâh ve malzeme eksikliklerini tamamlamak için zamanın Genel Kurmay Başkanını Berlin'e göndermiş. Elçi Paşa, Genel Kurmay Başkanı şerefine elçilikte bir akşam yemeği düzenlemiş. Berlin'de okuyan Türk öğrencilerinin başkanı sıfatiyle Reşat Fuat'ı da bu yemeğe çağırmışlar. Hikâyenin geri kalan bölümünü Reşat Fuat Baraner'in o tadına doyum olmaz, dokunaklı anlatışından dinliyelim :

«Berlin'deki yaşantımız bilimsel, sosyal, kültürel bakımlardan çok hareketli ve yararlı geçiyordu. Yalnız yiyecek sıkıntısı çekiyorduk. Başlıca düşüncemiz, siyasî bağımsızlığa yeni kavuşan memleketimizin kalkınması idi. Genel Kurmay Başkanımızın Berlin'e gelişi, Türk kolonisini tarifsiz sevindirmişti. Onun ağzından gerçek durumumuzu öğrenmek için can atıyorduk. Üstelik, midelerimiz çoktandır unuttuğu bir ziyafette bayram edecekti. Ben Berlin'deki Türk öğrencileri birliğinin başkanı olduğumdan, yemeğe çağrılanlar arasında yer almıştım. Elbiselerimi ütüleyip pabuçlarımı boyadım. İştahımı akşama saklamak için öğle yemeği yemedim. Arkadaşın birinden ödünç kolalı Frenk gömleği edindim. Tıraş oldum. Bir türlü akşam olmuyordu. Hazırlanıp Elçiliğimizin kapısına kadar arkadaşlarla yürüdük. Daha doğrusu onlar beni uğurladılar. Zaman yine de akşam yemeği için erkendi. Elçilik kapısı önünde birkaç tur daha attık. Az daha unutuyordum. Arkadaşlar aramızda para toplayıp Genel Kurmay Başkanımıza verilmek üzere, çam sakızı çoğan armağanı bir de buket yaptırtmıştık. Buket kırmızı beyaz lâlelerdendi. Beklemekten usanıp elimde buketle Elçiliğe daldım. Bir süre de Elçilik kâtibinin odasında bekledim. Neden sonra yemeğe çağrılanlar birer ikişer sökün etmeye başladılar. Yemekten önce bir fırsatını bulup buketi değerli konuğumuza sundum. Yemek salonuna geçildiğinde, Genel Kurmay Başkanımız üzerinde kuş sütünden başka herşeyin bulunduğu gösterişli uzun sofranın en başına buyur edildi. Bir yanına Elçi Paşa, öteki yanına eşi oturdular. Önem sırasına göre ötekiler de sofrada yerlerini aldılar. Benim yerim sofranın en dibinde olduğu için, konuğumuzla karşılıklı düşüyorduk. Sofrada konuşulanları noktası noktasına arkadaşlara iletebilmek için kulak kesilmiştim. Geleneklerimize uygun düşsün diye, su yerine ayran içiliyordu. Büyük konuğumuzun içki ile başı hoş olmadığı bilindiğinden, bira bile içen yoktu. Elçi Paşadan daha önce, konuşulanları işitebilmemiz için, ses tonlarını biraz yüksek tutmalarını dilemiştik. Kemalettin Sâmi Paşa savaştan sonra memleketin durumunu sordu. Ötekinin karşılıkları, ağzındaki lokma ile karıştığından pek anlaşılamadı. Aslında da pek konuşkan değildi. Ağzından sözler dirhemle çıkıyordu. Söz döndü dolaştı, memlekette bırakılan zengin Rum mallarına geldi. Ben bu arada, aşırı boşalması yüzünden kasılıp duran mideme rastgele lokmalar indiriyordum. Konuşmaları bu yola döküleli beri, seslerinin tonları iyice azalmış, konuğumuzun çenesi inadına açılmıştı. Ama ben de kulaklarımı öylesine gerdim ki, pire zıplasa duyacaktım. Konuğumuz, Ege bölgesindeki Rumlardan kalma zeytinliklerin, yeni rejimin ileri gelenleri arasında, çok küçük bir para karşılığı bölüşüldüğünü, kendisine de hiç sormadan bu bereketli zeytinliklerden binlerce zeytinli büyük zeytinlikler alındığını ballandıra ballandıra anlatmıya koyuldu. Giderek, konuşmaları ortalama bir zeytin ağacından yılda kaç kilo zeytin alındığına, kaç kilo zeytinden ne kadar zeytin yağı çıktığına, oradan sabun yapımına döküldü. Zeytin-zeytinlik-zeytin yağı-sabun-yağhane-sabunhane lâfları o kadar çok söylenir oldu ki, çok geçmeden bu lâflardan midem fena halde bulanmaya başladı. Artık başımı kaldırıp bakamaz olmuştum. Farkına varmadan boş mideye iyice çiğnemeden atıştırdığım dolmalar, hamur işleri içimi bir burgu gibi deliyordu. Bir anda midem tersine dönecek gibi oldu. Sofradan dar attım kendimi dışarıya. Binanın yabancısı olduğumdan, gerekli yeri bulana kadar bütün koridoru ve üstümü başımı kirlettim. Güçlükle bir musluk bulup, yüzümü gözümü yıkayıp, üstümü başımı yalancıktan sildikten sonra, kimseye görünmeden kendimi dar attım pansiyona. Toplanmış beni dört gözle bekliyen arkadaşlar, perişan durumumu görünce iyice şaşırdılar. Onlara ,kendime gelip anlattığım zaman, hiçbiri duyduklarına inanmak istemiyordu. İşte biz sosyal bağımsızlığımızı kazanışımızın daha ilk günlerinde, onu, bu davranışlarla yeniden kaybetmeye yüz tutmuştuk.»

Reşat Fuat Baraner, büyük Batı dillerinden en az ikisini anadili gibi bilen, durmadan okuyan, öğrenen ve öğrendiklerini çevresine, emekçi Türk halkına öğretmeye çalışan bir büyük arkadaştı. Aydınların çoğunda bulunan kasılmadan, çevresindekilere tepeden bakmadan, öğünmeden, yakınmadan, çekiştirmeden onda eser yoktu. Bilimsel sosyalizme ve memleketimizin emekçi halkının ergeç bu kendilerinin öz dâvalarını kavrıyarak başarıya ulaşacaklarına inanmıştı.

Üç buçuk yıl kadar önce çok ağır bir kalb infarktüsü geçirdi. İnfarktustan sonra ortaya çıkan sol kalp yetersizliği ilâçla baskı altında tutulabiliyordu. Yalnız bir kez, bundan bir buçuk yıl kadar önce, ağır bir kalp astması krizi geçirdi. Geçimini sağlıyabilmek için, durmadan çalışıyor, geceyi gündüze katıyordu. Kitaplığımıza: Engels'in temel kitaplarından iki ciltlik «Anti-Dühring» çetin çevirisini ve Henri Lefebvre'den «Karl Marx - Hayatı ve Eserleri» ni kazandırdı. Ölümüne yol açan o korkunç hastalığı, bir buçuk ay kadar önce, basit bir mide-bağırsak bozukluğu gibi başlamıştı. İlâçla bir süre ameli kesilip yeniden işe başladı. Çok geçmeden yeniden amel oldu. Yiyip içmekten büsbütün kesildi. Beline giren dayanılmaz ağrı onu yatağa yapıştırdı. Hastaneye kaldırıldığında tutar yeri kalmamıştı. Dili soyulmuş, ağzı içinde zor döner hale gelmişti. Yediklerini hemen çıkarıyordu. Kan sayımında, ağır bir kansızlık ve akyuvarların lemfosit serisinden birkaç atipik hücre bulundu. Verilen ilk 500 gram kandan sonra, kansızlığının eskisinden daha da düşük çıkması, hastalığın korkunçluğunu anlatıyordu. Böylece kan kanseri şüphesi iyice kuvvetlendi. Daha kesin kanıya varılmak için, kemik iliği muayenesi yapılıp, durum bir hematolog ile görüşülmeye hazırlanırken, araya giren yeni bir infarktus krizi, zaten bitmiş bulunan organizmayı söndürüverdi.

Baraner'in cenazesi, Şişli Camiinden Pangaltı'ya kadar, arkadaşlarının kolları üzerinde taşındı. Oradan Feriköy Mezarlığına götürülüp, on yıl önce ölen dâva arkadaşı, Türkiye'de toplumculuğun gelişmesinde büyük payı bulunan, devrimci aydın Dr. Şefik Hüsnü Deymer-in yanına gömüldü. İleride de, genç yaşta akciğer kanserinden ölen toplumcu aydın küçük Ferit, mezarlığın duvarına yakın yatıyor. Dr. Şefik Hüsnü Deymer'in mezarı başında, tuhaf bir rastlantı olacak, mezar taşında üniformalı resmi bulunan bir başkomiserin mezarı var. İnsanın, elinde olmadan, «Burada da mı?» diyeceği geliyor.

gençlik... gençlik...

REŞAT FUAT

En tutarlı savaşçılardan

Fehmi ERBAŞ
Lise Öğrencisi

Bizim kuşak emperyalizme ve onun ithal malı silâhlı faşizme karşı mücadelesinde boy boy oportünüstlerin arasında yanlışı ve doğruyu, korkak ve yiğit devrimciyi de ayırt etmek zorunda olan bir kuşak. Bizim kuşak biraz da bahtsız bir kuşak. En yiğit en tutarlı devrimcilerini tarihin sayfalarına terkeden kuşak, bahtsız bir kuşak değildir de nedir? Hele oportünüstlerin meydanı boş sandıkları böyle bir devrede... Ama ne var ki, devrimci eyleme gölge düşüren emperyalizmin «Sahibinin Sesi» markalı yer yer hain, yer yer işbirlikçi, yer yer fırsatçı sözde devrimciler olmasaydı; devrimci inanç, devrimci öfke kesin ve kararlı tavrından çok şey kaybetmiş olurdu.

Olayları proletaryanın dünya görüşü açısından değerlendirmek, ve bu dünya görüşünü her olayı kapsayacak biçimde uygulamasını öğrenmek çabasındaki kuşağımızın bir Reşat Fuat Baraner adına rastlaması kaçınılmazdı...

Baraner'in ardından bize uzun uzun ne söylemek düşer ki? Olsa olsa «kim mücadeleden bahsediyorsa orada fedakârlıktan bahsediyor demektir, ölüm ise çok rastlanan bir şeydir mücadelede» diyebiliriz. Oysa bu gözlerin göremediği ya da görmek istemediği olağan dışı bir durum gibi... Savaşmak için önde yürüyenlere, bu hiç de olağan dışı bir durum değil.

Bizim kuşağın ilk sırtını dayadığı yerlerden çoğu çürük çıkmış. Beklediği mücadele doğru çizgide yürümemiş. Örgütlü eyleme işçi sınıfının ideolojisinin hâkim olmadığını görmüş, bununla mücadele etmiş bir kuşak. Anti-demokratik yasaların gölgesinde sosyalistçilik oynayanlar, «son söz» söylemek hakkını kendilerinde bulanlar, gerçek devrimcileri saf dışında tutmak çabalarını görüyor, umudunu kendi örgütünden kesmeye kadar götürüyorsa bu kuşak, bu bizim kuşak şanssız bir kuşaktır. Ama tarih tekerleğinin geriye dönmiyeceğini bilmesi, geriye döndürmeye çalışanlara karşı yürüttüğü kavgada başarıya ulaşacağına olan inancı tek umududur. Reşat ağabeyin yitikliğinin ardından sol lafazanlığın savunuculuğunu yapanların tavırlarını emperyalizmin ülkemizdeki bir tercihi, diye düşünmemek mümkü mnü?

Özgür ve demokratik bir ortam içinde söyliyecek sözü, anlatacak ve öğretecek çok şeyi vardı Reşat ağabeyin. Cenazesini Şişli camiinden, Feriköy mezarlığına kadar götüren tütün işçisinin, camide tabutu başında saygı duruşunda bulunan genç adamın, Dolmabahçe'de «Tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye» diye bağıraraktan Amerikan gâvurunu denize döken devrimcinin öğrendiği bir şey vardır Baraner'den...

O devrimci mücadelenin en tutarlı, en güçlü savaşçılarından biri idi. Önünde her türlü ikbâl kapıları açıkken, türlü türlü dünya nimetlerinden yararlanmak olanağına sahipken, o meşakkatli ve güç olan yolu seçmişti. Ne çeyrek asra yaklaşan hapislerde yatmalar, ne de işkenceler, tecritler, hayatının son gününe kadar han odalarında boğaz tokluğuna çeviriler yaparak geçinen Reşat ağabeyi tuttuğu güç yolda en önde yürümekten alıkoyamadı.

Mücadele arkadaşı ve yakın dostlarının deyişiyle, «Reşat Fuat, Sosyalist mücadelenin sayılı kilometre taşlarından biridir. Reşat Fuat'ın aramızdan ayrılması bütün gerçek devrimciler için acı bir kayıptır, büyük bir yitikliktir.

Okurlardan TÜRK SOLU'na

ÖRGÜTLENELİM

Bugün antiemperyalist bir mücadele veren Türk ulusu, I. Millî Kurtuluş savaşımızın koşullarına doğru itilmektedir. Bu savaş Türk ulusunun bağımsızlık savaşıdır. Dış ve iç sömürücü güçler, bugün devrimci milliyetçi güçleri ezmek amaciyle, işbirliği yapmışlar ve yapmaktadırlar. Bu işbirliğine ve gerici saldırıya karşı, Türk ulusu ve Türk gençliği de örgütlenerek ortak bir mücadele vermelidir.

Üç büyük merkezimizin dışında, (İstanbul, Ankara, İzmir) yakın bir geçmişte emperyalist bir ülke olan Amerika'ya karşı yapılmış, antiemperyalist bir hareket, sağcı gazeteler ve dergiler vasıtasiyle kamu oyunda, bilhassa Anadoluda, hükümete ve Adliyeye karşıymış gibi gösterilmiş ve hareket köylerde ters etki yaratmıştır. Bunu incelemelerimiz ve araştırmalarımızla görmüş ve anlamış bulunmaktayız. Bu demektir ki, bundan sonraki hareketlerde, ancak, üç merkezde kalacak olursa ve bu hareketin amacı Anadolu'da vatandaşa anlatılmazsa yine durum ters tepki yaratacak ve başarıya ulaşılamıyacaktır.

İşte bu durum göstermektedir ki, antiemperyalist mücadelenin İstanbul, Ankara ve İzmir'de başarıya ulaşması güçleşmektedir. Çünkü, yurdumuzdaki emperyalistler ve sağcı güçler kurmuş oldukları örgütlerle, hareket boyuna tersine çevirme gayreti içindedirler.

Bu durumda, Türk gençliğine, yurt çapında bir örgütlenmeden başka çıkar yol görünmemektedir. Örgütlenmek ve kollektif bir çalışma göstermek: İşte bütün mesele budur.

Bu örgütlenme fikrine karşı, bazı genç arkadaşlarımız maalesef yanlış bir görüş sonucu karşı durmaktadırlar ve demektedirler ki, merkezlerin dışındaki, yani, Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Erzurum, Samsun, Trabzon, Konya, Bursa, Balıkesir, Eskişehir, Afyon, Manisa ve Antalya-da kurulacak örgütlerin yaşama şansı çok azdır veya hiç yoktur. Bu şehirlerin çoğunda örgüt yoktur. Fakat Antalya'da kurmuş olduğumuz Devrimci Fikir Kulübü yaşamaktadır ve birçok çalışmalar yapmaktayız. Türk Solu'nda okuduğum bir yazıda Samsun'da da devrimci bir örgütün kurulduğunu sevinçle öğrendim.

Bu yazıyı kaleme alan kimse, bir orta öğretim mensubudur. Bizi yıldırmak amaciyle bir sürü soruşturmalar açtılar ve şimdi de mahkemeye verdiler. Bunlar bizi yıldırmakta mıdır? Hayır. Aksine bilemektedir. Bizi okuldan atabilirler, fakat bu memleketten atamazlar. Ama biz Amerika ve onun buradaki uşaklarını mutlaka bu memleketten çıkaracağız. Bunda kararlıyız ve azimliyiz.

Öncelikle, yukarıda saydığım, yüksek okul bulunan şehirlerimizdeki arkadaşlarıma sesleniyorum. Örgütlenelim ve antiemperyalist mücadelede omuz omuza eyleme girelim. İlerideki tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi ancak bu şekilde yaratabilirz.

Süheyl Çağlar
Antalya Devrimci Fikir
Kulübü Başkanı

TÜRK SOLU — Haftalık Gazete ☆ Sahibi : Şerif Tekben ☆ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ahmet Say ☆ İdare yeri Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Caddesi No: 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 ☆ Ankara Temsilciliği: Ersen Olgaç Meşrutiyet Caddesi Altın Han No: 17 ☆ Dizgi ve baskı: Son Telgraf Matbaası, İstanbul, Telefon: 27 54 12

☆ İstanbul dağıtımı: Fuat Büte. Ankara Cad. No. 34. Telefon : 27 89 49 ☆ Ankara dağıtımı : Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ☆ Ege Bölgesi Dağıtımı : Orhan Özşişman, İzmir ☆ ☆ Yıllık abonesi: Yurt içi 20 TL. Avrupa uçak : 60 TL., Amerika uçak : 150 TL. ☆ İlân santimi 20 TL. Yayın ilânları % 50 indirimlidir.